

EVROPSKÁ UNIE
Evropské strukturální a investiční fondy
Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání

Projekt „MAP Dačice“

reg. číslo CZ.02.3.68/0.0/0.0/15_005/0000084

Příloha č. 1

Analytická část

Místního akčního plánu

pro ORP Dačice

Obsah

1 Obecná část analýzy	4
1. 1 Základní informace o řešeném území.....	4
1. 2 Analýza existujících strategických záměrů a dokumentů v území majících souvislost s oblastí vzdělávání.....	5
1. 2. 1 Strategie na území ORP Dačice.....	6
1. 2. 2 Strategie na vyšších územních úrovních	8
1. 2. 3 Strategie na národní úrovni	9
1. 3 Vyhodnocení dotazníkového šetření	11
1. 3. 1 Výsledky dotazníkového šetření potřeb mateřských škol	11
Rozvoj infrastruktury mateřských škol a vybavení škol	12
1. 3. 2 Výsledky dotazníkového šetření potřeb základních škol	14
Rozvoj infrastruktury základních škol a vybavení škol.....	15
1. 4 Charakteristika školství v řešeném území	18
1. 4. 1 Předškolní vzdělávání.....	21
Vývoj počtu mateřských škol v řešeném území	21
Vývoj počtu dětí v mateřských školách.....	22
Obsazenost mateřských škol.....	24
Prognóza vývoje počtu dětí v mateřských školách.....	25
Vývoj počtu pracovníků v mateřských školách.....	26
Zhodnocení technického stavu a stavu vybavenosti mateřských škol, rozbor investičních a neinvestičních potřeb mateřských škol včetně jejich součástí.....	29
Dostupnost a rozbor školních jídelen	30
Dostupnost a rozbor součástí souvisejících s pohybovou aktivitou	31
SWOT analýza mateřských škol na Dačicku	33
1. 4. 2 Základní vzdělávání.....	33
Vývoj počtu základních škol v řešeném území	34
Vývoj počtu žáků v základních školách	36
Obsazenost základních škol.....	38
Prognóza vývoje počtu žáků v základních školách	39
Vývoj počtu pracovníků v základních školách.....	40
Docházka do škol a informace týkající se dokončení základního vzdělání.....	45
Zhodnocení technického stavu a stavu vybavenosti základních škol, rozbor investičních a neinvestičních potřeb základních škol včetně jejich součástí	47
Dostupnost a rozbor školních jídelen	47
Dostupnost a rozbor školních družin a školních klubů.....	49

Dostupnost a rozbor součástí souvisejících s pohybovou aktivitou	51
SWOT analýza základních škol na Dačicku.....	52
1. 4. 3 Základní umělecké vzdělávání	53
1. 4. 4 Neformální a zájmové vzdělávání	53
SWOT analýza neformálního a zájmového vzdělávání	58
1. 5 Zajištění dopravní dostupnosti škol v území	59
1. 6 Sociální situace.....	61
1. 6. 1 Sociálně patologické jevy	63
1. 6. 2 Sociální a další služby zaměřené na děti, mládež a rodiče	65
1. 7 Návaznost na dokončené základní vzdělávání	67
2 Specifická část analýzy a východiska pro strategickou část	69
2. 1 Vymezení prioritních oblastí rozvoje	69
2. 2 SWOT 3 analýza k povinným opatřením MŠ ORP Dačice.....	70
Podpora inkluzivního/společného vzdělávání	70
2. 3 SWOT 3 analýza k povinným opatřením ZŠ ORP Dačice.....	71
Podpora inkluzivního/společného vzdělávání	71
Rozvoj čtenářské gramotnosti	72
Rozvoj matematické gramotnosti	73

1 Obecná část analýzy

1.1 Základní informace o řešeném území

Správní obvod obce s rozšířenou působností (dále jen ORP) Dačice leží v jihovýchodní části Jihočeského kraje a zahrnuje 21 obcí a 2 města. V současné době žije na ploše 472 km² zhruba 20 000 obyvatel. Převládají zde malé obce s počtem obyvatel pod 1 000, výjimku tvoří obec Studená (2 331 obyvatel), města Slavonice (2 468 obyvatel) a Dačice (7 472 obyvatel)¹. Průměrná hustota osídlení správního obvodu Dačice činí 42 obyvatel na km². Od roku 2005 dochází k poklesu počtu obyvatel. V rámci kraje jde o okrajovou příhraniční oblast.

Město Dačice je obcí s rozšířenou působností, město Slavonice je obcí s pověřeným obecním úřadem. Do těchto měst je soustředěn výkon státní správy a jsou přirozenými centry území.

Mikroregion Dačicko se rozkládá na ploše 438,78 km². Dobrovolný svazek obcí Mikroregion Dačicko vznikl v roce 2004 a založilo ho celkem 22 obcí a měst. V roce 2006 do svazku přistoupila obec Jilem, v roce 2017 přistoupila obec Dešná. V současné době je tvořen samosprávným územím dvou měst (Dačice, Slavonice) a 22 obcí. Největší území spravuje město Dačice (67 km²), nejmenší pak obec Dobrohošť (3,38 km²). Členské obce, až na jednu výjimku, patří do území ORP Dačice. Mikroregion Dačicko v podstatě kopíruje celé toto území. Obec Jilem je členem svazku, ale patří do území ORP Jindřichův Hradec.

Krajina je mírně zvlněná s výškovým rozmezím od 400 do 700 m n. m. Z hlediska krajinného a přírodního jde o cenné území na přechodu mezi Javořickou pahorkatinou (Českomoravská vrchovina), Novobystřickou vrchovinou (Česká Kanada) a úrodnými nížinami Jihomoravského kraje. Krajina zde přechází ve značně rozčleněnou Dačickou pahorkatinu protékanou po celé délce Moravskou Dyjí.

Mikroregion Dačicko, stejně jako území ORP Dačice, sousedí se dvěma kraji. Na severu i východě s krajem Vysočina, na jihovýchodě s Jihomoravským krajem. Jižní hranice mikroregionu, resp. ORP Dačice, sousedí s Rakouskem.

¹ Údaje o počtu obyvatel jsou platné k 31.12.2015, zdroj ČSÚ.

Mapa 1 – Mapa správního obvodu ORP Dačice

Zdroj: csugeo.i-server.cz

1. 2 Analýza existujících strategických záměrů a dokumentů v území majících souvislost s oblastí vzdělávání

Na následujících stránkách jsou uvedeny přehledy zpracovaných strategických dokumentů a záměrů souvisejících s problematikou vzdělávání. Jedná se o materiály zpracované pro různé územní úrovně – národní, krajskou a místní.

Analýza uvedených dokumentů významně přispěla k tvorbě Místního akčního plánu pro ORP Dačice. Vzhledem k rozsáhlosti jednotlivých materiálů je uveden pouze jejich výčet, ke každému dokumentu je uveden internetový odkaz, kde jej lze prostudovat v plném znění.

1. 2. 1 Strategie na území ORP Dačice

Tab. 1 – Strategické dokumenty zpracované na úrovni obcí nebo mikroregionu

Název dokumentu	Období platnosti	Vydání/schválení dokumentu	Úroveň	Webový odkaz	Část věnovaná školství
Strategie Mikroregionu Dačicko v oblasti předškolní výchovy a základního školství, sociálních služeb, odpadového hospodářství a dopravy	2014 až 2023	projednáno na 2. oficiálním setkání představitelů obcí v územním obvodu ORP v rámci valné hromady starostů Mikroregionu Dačicko dne 4. 3. 2015	Mikroregion Dačicko	http://www.m-dacicko.cz/dulezite-dokumenty/	kapitola 3
Strategie rozvoje Mikroregionu Dačicko	2014 až 2020		Mikroregion Dačicko	http://www.m-dacicko.cz/e_download.php?file=data/editor/176cs_1.pdf&original=RR+Strategie+-+Mikroregion.pdf	kapitola 7, návrhová část – prioritní oblast 4
Aktualizace rozvojové strategie Mikroregionu Dačicko	2012 až 2017	členové DSO Mikroregion Dačicko schválili na své 6. valné hromadě, která se konala 23. 11. 2011	Mikroregion Dačicko	http://www.dacice.cz/e_download.php?file=data/editor/173cs_5.pdf&original=strategie+Da%C4%8Dicka+%28anal+%2B+n%C3%A1vrh%29.pdf	kapitola 1. 9. 2, návrhová část – prioritní oblast 4, opatření 4. 1. 1

Komunitní plán sociálních služeb ORP Dačice 2015	2015 až 2017	schválen usnesením zastupitelstva města Dačice č. 74/4/ZM/2015 ze dne 15. 4. 2015	ORP Dačice	http://www.dacice.cz/e_download.php?file=data/editor/173cs_2.pdf&original=KPSS_2014_2015_KPSS_ORP_Da%C4%8Dice+2015+fin%C3%A1ln%C3%AD+verze++na+web.pdf	prostupující téma
Akční plán rozvoje sociálních služeb ORP Dačice na rok 2017	2017	Schválen usnesením rady města Dačice č. 1499/60/RM/2016 ze dne 30. 11. 2016	ORP Dačice	http://www.dacice.cz/e_download.php?file=data/editor/1008cs_4.pdf&original=Ak%C4%8Dn%C3%AD+pl%C3%A1n+Da%C4%8Dice+2017.pdf	prostupující téma
Strategický plán města Dačice 2016 – 2025 (s výhledem do roku 2030)	2016 až 2025	schválen usnesením zastupitelstva města Dačice č. 382/14/ZM/2016 ze dne 14. 12. 2014	Dačice	http://www.dacice.cz/e_download.php?file=data/editor/173cs_4.pdf&original=SPRM+DACICE++verze+FINAL++14.12.2016.pdf	kapitola 5, návrhová část – program pro rozvoj kvality života, opatření B. 1
Strategický plán udržitelného rozvoje města Slavonice	2016 až 2021		Slavonice	http://www.slavonice-mesto.cz/assets/File.ashx?id_org=15036&id_dokumenty=96659	kapitola 3. 8. 4, návrhová část – priorita 3 kvalita života, opatření

1. 2. 2 Strategie na vyšších územních úrovních

Tab. 2 – Strategické dokumenty zpracované na krajské úrovni a na úrovni MAS Česká Kanada

Název dokumentu	Období platnosti	Vydání/schválení dokumentu	Úroveň	Webový odkaz	Část věnovaná školství
Program rozvoje Jihočeského kraje	2014 až 2020	schválen zastupitelstvem Jihočeského kraje usnesením č. 91/2014/ZK-10 ze dne 24. 4. 2014	Jihočeský kraj	http://www.kraj-jihocesky.cz/1598/program_rozvoje_jihoceskeho_kraje_2014_8211_2020.htm	kapitola 4. 5, dále prostupující témata
Krajský akční plán rozvoje vzdělávání v Jihočeském kraji	2016 až 2020	schválen Regionální stálou konferencí pro území Jihočeského kraje dne 14. 3. 2017	Jihočeský kraj	http://www.kraj-jihocesky.cz/2150/krajsky_akcni_plan_rozvoje_vzdelavani_v_jihoceskem_kraji.htm	celý dokument
Dlouhodobý záměr vzdělávání a rozvoje vzdělávací soustavy v Jihočeském kraji	2016 až 2020	schválen usnesením zastupitelstva Jihočeského kraje č. 36/2016/ZK-21 ze dne 25. 2. 2016	Jihočeský kraj	http://www.kraj-jihocesky.cz/281/koncepce_z_oblasti_vychovy_vzdelavani_a_sportu.htm	celý dokument
Strategie rozvoje školství Jihočeského kraje v horizontu do roku 2020	do roku 2020	schválena usnesením zastupitelstva Jihočeského kraje č. 196/2011/ZK-23 ze dne 31. 5. 2011	Jihočeský kraj	http://www.kraj-jihocesky.cz/281/koncepce_z_oblasti_vychovy_vzdelavani_a_sportu.htm	celý dokument

Strategie komunitně vedeného místního rozvoje MAS Česka Kanada „Pro lepší život na venkově“	2014 až 2020	Schválena řídicími orgány MMR ČR dne 13. 7. 2017	Území MAS Česká Kanada o.p.s.	http://www.masck.cz/dokumenty-2/strategie-2014-2020/	kapitoly 6.2 B3, 6.5, 7.2, 7.5, 8.1, 9, 11. 2 cíl 2. 4, kapitoly 12 a 13.2
---	--------------	--	-------------------------------	---	--

1. 2. 3 Strategie na národní úrovni

Tab. 3 – Strategické dokumenty zpracované na národní úrovni

Název dokumentu	Období platnosti	Vydání/schválení dokumentu	Úroveň	Webový odkaz	Část věnovaná školství
Dlouhodobý záměr vzdělávání a rozvoje vzdělávací soustavy České republiky	2015 až 2020	schválen usnesením vlády č. 277 dne 15. 4. 2015	Česká republika	http://www.msmt.cz/vzdelavani/skolstvi-v-cr/dlouhodoby-zamer-vzdelavani-a-rozvoje-vzdelavaci-soustavy-3	celý dokument
Strategie vzdělávací politiky České republiky	do roku 2020	schválena usnesením vlády č. 538 dne 9. 7. 2014	Česká republika	http://www.vzdelavani2020.cz/	celý dokument
Akční plán inkluzivního vzdělávání	2016 až 2018	dokument vzat na vědomí vládou dne 29. 7. 2015	Česká republika	http://www.msmt.cz/ministerstvo/novinar/akcni-plan-inkluzivniho-vzdelavani-na-obdobi-2016-2018	celý dokument

Strategie digitálního vzdělávání	do roku 2020	schválena usnesením vlády č. 927 dne 12. 11. 2014	Česká republika	http://www.msmt.cz/ministerstvo/strategie-digitalniho-vzdelavani-do-roku-2020	celý dokument
Strategie sociálního začleňování	2014 až 2020	schválena usnesením vlády č. 24 dne 8. 1. 2014	Česká republika	http://www.mpsv.cz/cs/17081	kapitola 3. 4, přístupující témata
Národní plán podpory rovných příležitostí pro osoby se zdravotním postižením	2015 až 2020	schválen usnesením vlády č. 385 dne 25. 5. 2015	Česká republika	https://www.vlada.cz/cz/ppov/vvzpo/dokumenty/narodni-plan-podpory-rovných-prilezitosti-pro-osoby-se-zdravotnim-postizenim-na-obdobi-2015-2020-130992/	kapitola 4. 10, přístupující témata
Strategie romské integrace	do roku 2020	schválena usnesením vlády č. 23 dne 23. 2. 2015	Česká republika	https://www.vlada.cz/cz/clenove-vlady/pri-uradu-vlady/jiri-dienstbier/aktualne/vlada-schvalila-strategii-romske-integrace-do-roku-2020-126945/	kapitola 5, částečně přístupující témata
Koncepce podpory mládeže	2014 až 2020	schválena usnesením vlády č. 342 dne 12. 5. 2014	Česká republika	http://www.msmt.cz/mladez/koncepce-podpory-mladeze-na-obdobi-2014-2020	specifický cíl 3, přístupující témata

1. 3 Vyhodnocení dotazníkového šetření

V prosinci 2015 zrealizovalo MŠMT šetření potřeb na mateřských a základních školách za účelem efektivního nasměrování intervencí z Prioritní osy 3 OP VVV (Rovný přístup ke kvalitnímu předškolnímu, primárnímu a sekundárnímu vzdělávání).

Obsahem výstupů tohoto šetření byla:

- agregovaná data o potřebách MŠ z území ORP, individuální data o infrastruktuře MŠ,
- agregovaná data o potřebách ZŠ z území ORP, individuální data o infrastruktuře ZŠ.

1. 3. 1 Výsledky dotazníkového šetření potřeb mateřských škol

Souhrnné výsledky dotazníkového šetření potřeb mateřských škol v rámci projektu MAP OP VVV v ORP Dačice. Vyhodnocení pořadí potřeb v jednotlivých oblastech podpory, které by se mohly rozvíjet operačním programem IROP nebo OP VVV.

Počet mateřských škol v území: 12

Počet vyplněných dotazníků: 11 (91,7 %)

Počet nevyplněných dotazníků: 1 (8,3 %)

V dotazníkovém šetření bylo řešeno 6 hlavních oblastí podpory z OP:

- podpora inkluzivního/společného vzdělávání,
- podpora rozvoje čtenářské pregramotnosti,
- podpora rozvoje matematické pregramotnosti,
- podpora kompetencí k iniciativě a kreativě dětí,
- podpora polytechnického vzdělávání,
- rozvoj infrastruktury školy, vč. rekonstrukcí a vybavení.

Pořadí oblastí dle potřeby podpory jejich rozvoje v ORP Dačice:

- rozvoj infrastruktury školy, vč. rekonstrukcí a vybavení (největší potřeba),
- podpora kompetencí k iniciativě a kreativě dětí,
- podpora rozvoje matematické pregramotnosti a podpora polytechnického vzdělávání,
- podpora rozvoje čtenářské pregramotnosti,
- podpora inkluzivního/společného vzdělávání.

Průměrné hodnocení aktuálního stavu hlavních oblastí podporovaných z EU je v rozsahu **rozdvíjející oblast** (tzn. promyšlené části, počáteční realizace) a **realizovaná oblast** (tzn. funkční části systému realizovány na základní úrovni, je prostor pro zlepšení).

Oblasti polytechnického vzdělávání, čtenářské a matematické pregramotnosti a kompetencí k iniciativě a kreativitě dětí jsou na území ORP Dačice hodnoceny hůře než v rámci kraje a celé ČR.

V dotazníkovém šetření byly řešeny další oblasti podpory z OP:

- jazykové vzdělávání,
- ICT, včetně potřeb infrastruktury (podpora digitálních kompetencí – týká se pedagogických pracovníků, konektivita škol),
- sociální a občanské dovednosti a další klíčové kompetence.

Největší potřebu u těchto dalších oblastí podpory z OP spatřují mateřské školy v ORP Dačice v podpoře ICT, následně podpora sociálních a občanských dovedností a dalších klíčových kompetencí a na posledním místě je podpora jazykového vzdělávání.

Průměrné hodnocení aktuálního stavu v rámci ORP u těchto dalších oblastí je v rozmezí **rozdvíjející oblast** a **realizovaná oblast**. Oblast ICT i oblast sociální a občanské dovednosti byly v rámci ORP hodnoceny hůře než v rámci kraje a ČR. Jazykové vzdělávání nebylo hodnoceno.

Rozvoj infrastruktury mateřských škol a vybavení škol

Dle dotazníkového šetření 63,6 % škol v území za posledních 5 let (2010 – 2015) investovalo do infrastruktury školy z prostředků EU a 36,4 % škol investovalo do vnitřního vybavení školy.

V rámci staveb a rekonstrukcí školy investovaly do:

- rekonstrukce, udržovací práce a modernizace a zateplení pláště budov (54,5 % škol),
- stavební úpravy a vybavení na podporu podnětného venkovního prostředí (27,3 % škol),
- stavební úpravy a rekonstrukce tříd (18,2 % škol),
- stavební úpravy a rekonstrukce herny (9,1 % škol),
- stavební úpravy a rekonstrukce školní jídelny (9,1 % škol).

V rámci vybavení školy investovaly do:

- vybavení třídy (27,3 % škol),
- nové didaktické pomůcky (27,3 % škol),
- vybavení knihovny (18,2 % škol),
- vybavení herny (18,2 % škol),
- software pro ICT techniku (18,2 % škol),
- připojení k internetu v hernách, ve škole (18,2 % škol),
- didaktické a kompenzační pomůcky pro děti se SVP (18,2 % škol),
- vybavení tělocvičny (9,1 % škol),
- vybavení školní jídelny (9,1 % škol),
- vybavení výpočetní technikou pro potřeby pedagogických pracovníků (9,1 % škol),
- interaktivní tabule (9,1 % škol),
- audiovizuální technika (9,1 % škol),

Tab. 4 - Plány mateřských škol na období 2016 – 2018 a 2019 – 2020

Stavby, rekonstrukce	Podíl MŠ v rámci ORP plánujících stavět / rekonstruovat	
	2016 – 2018	2019 – 2020
Nová výstavba nebo přístavba budov	9,1 %	0,0 %
Bezbariérové stavební úpravy a rekonstrukce	36,4 %	9,1 %
Ostatní rekonstrukce, udržovací práce, modernizace pláště a zateplení budov	27,3 %	18,2 %
Stavební úpravy a rekonstrukce tříd	0,0 %	9,1 %
Stavební úpravy a rekonstrukce knihovny	0,0 %	0,0 %
Stavební úpravy a rekonstrukce herny	0,0 %	9,1 %
Stavební úpravy a rekonstrukce tělocvičny	0,0 %	9,1 %
Stavební úpravy a rekonstrukce prostor na podporu polytechnického vzdělávání	0,0 %	18,2 %
Stavební úpravy a rekonstrukce školní jídelny	18,2 %	36,4 %
Stavební úpravy a vybavení na podporu podnětného venkovního prostředí školy např. hřiště, zahrady apod.	72,7 %	27,3 %

Vybavení	Podíl MŠ v rámci ORP plánujících pořízení vybavení	
	2016 – 2018	2019 – 2020
Vybavení třídy	36,4 %	18,2 %
Vybavení prostorů školy pro rozvoj polytechnických dovedností	18,2 %	36,4 %
Vybavení knihovny	27,3 %	0,0 %
Vybavení herny	54,5 %	0,0 %
Vybavení tělocvičny	9,1 %	0,0 %
Vybavení školní jídelny	36,4 %	18,2 %
Vybavení výpočetní technikou pro potřeby pedagogických pracovníků	72,7 %	0,0 %
Software pro ICT techniku	54,5 %	9,1 %
Nové didaktické pomůcky	45,5 %	18,2 %
Připojení k internetu v hernách, ve škole	18,2 %	18,2 %
Interaktivní tabule	27,3 %	18,2 %
Audiovizuální technika (televize, projektory apod.)	27,3 %	0,0 %
Vybavení bezbariérovým nábytkem pro děti se SVP	9,1 %	0,0 %
Didaktické a kompenzační pomůcky pro děti se SVP	54,5 %	9,1 %
Vybavení na podporu podnětného vnitřního prostředí školy	27,3 %	36,4 %

1. 3. 2 Výsledky dotazníkového šetření potřeb základních škol

Souhrnné výsledky dotazníkového šetření potřeb základních škol v rámci projektu MAP OP VVV v ORP Dačice.

Vyhodnocení pořadí potřeb v jednotlivých oblastech podpory, které by se mohly rozvíjet operačním programem IROP nebo OP VVV.

Počet základních škol v území: 11

Počet vyplněných dotazníků: 11 (100 %)

V dotazníkovém šetření bylo řešeno 6 hlavních oblastí podpory z OP:

- podpora inkluzivního/společného vzdělávání,
- podpora rozvoje čtenářské gramotnosti,
- podpora rozvoje matematické gramotnosti,
- podpora kompetencí k podnikavosti, iniciativě a kreativitě žáků,
- podpora polytechnického vzdělávání,
- rozvoj infrastruktury školy, vč. rekonstrukcí a vybavení.

Největší potřeba rozvíjet danou oblast v rámci podpory z Evropské unie je základními školami spatřována v podpoře rozvoje infrastruktury školy, vč. rekonstrukcí a vybavení. Následuje podpora rozvoje čtenářské gramotnosti a podpora rozvoje matematické gramotnosti (shodné pořadí), dále je to podpora polytechnického vzdělávání, další v pořadí je podpora inkluzivního / společného vzdělávání. Na posledním místě je podpora kompetencí k podnikavosti, kreativě a iniciativě žáků.

Průměrné hodnocení aktuálního stavu hlavních oblastí podporovaných z EU je v rozsahu **rozvíjející oblast** (tzn. promyšlené části, počáteční realizace) a **realizovaná oblast** (tzn. funkční části systému realizovány na základní úrovni, je prostor pro zlepšení). Oblasti polytechnického vzdělávání, čtenářské a matematické gramotnosti a kompetencí k podnikavosti, iniciativě a kreativě žáků jsou na území ORP Dačice hodnoceny hůře než v rámci kraje a celé ČR.

V dotazníkovém šetření byly řešeny další oblasti podporované z OP:

- jazykové vzdělávání,
- ICT, včetně potřeb infrastruktury (podpora digitálních kompetencí – týká se pedagogických pracovníků, konektivita škol),
- sociální a občanské dovednosti a další klíčové kompetence.

Největší potřebu u těchto dalších oblastí podpory z OP spatřují základní školy v podpoře jazykového vzdělávání, následuje podpora ICT, včetně potřeb infrastruktury (podpora digitálních kompetencí – týká se pedagogických pracovníků, konektivita škol), třetí v pořadí je podpora sociálních a občanských dovedností a dalších klíčových kompetencí.

Průměrné hodnocení aktuálního stavu hlavních oblastí podporovaných z EU je v rozsahu **rozvíjející oblast** a **realizovaná oblast**. Všechny další oblasti podporované z OP jsou na území ORP Dačice hodnoceny hůře než v rámci kraje a celé ČR.

Rozvoj infrastruktury základních škol a vybavení škol

Dle dotazníkového šetření 63,6 % základních škol na území ORP Dačice v posledních 5 letech tj. (2010 – 2015) investovalo z EU do infrastruktury školy a 90,9 % škol investovalo do vnitřního vybavení školy.

V rámci staveb a rekonstrukcí školy investovaly do:

- ostatní rekonstrukce, udržovací práce, modernizace a zateplení pláště budov (54,5 % škol),
- stavební úpravy a rekonstrukce učebny fyziky (27,3 % škol),
- bezbariérové stavební úpravy a rekonstrukce (18,2 % škol),
- stavební úpravy a rekonstrukce učebny chemie (18,2 % škol),
- stavební úpravy a vybavení na podporu podnětného venkovního prostředí školy např. hřiště, školní zahrady, dopravní hřiště, botanické zahrady, rybníky, učebny v přírodě, naučné stezky apod. (18,2 % škol),
- nová výstavba nebo přístavba budov (9,1 % škol),
- stavební úpravy a rekonstrukce kmenových tříd (9,1 % škol),
- stavební úpravy a rekonstrukce knihovny, informačního centra školy (9,1 % škol),
- stavební úpravy a rekonstrukce učebny přírodopisu (9,1 % škol),
- stavební úpravy a rekonstrukce dílny / cvičné kuchyňky (9,1 % škol).

V rámci vybavení školy investovaly do:

- vybavení kmenových tříd (36,4 % škol),
- vybavení polytechnických učeben – fyziky, chemie, přírodopisu, dílny, kuchyňky apod. (45,5 % škol),
- vybavení jazykové učebny (9,1 % škol),
- vybavení knihovny (18,2 % škol),
- vybavení počítačové učebny stolními počítači (63,6 % škol),
- vybavení mobilní počítačové učebny, např. notebooky, tablety (36,4 % škol),
- vybavení tělocvičny (9,1 % škol),
- vybavení dílny / cvičné kuchyňky (27,3 % škol),
- vybavení školní jídelny, družiny, klubu apod. (18,2 % škol),
- software pro ICT techniku (63,6 % škol),
- nové didaktické pomůcky (45,5 % škol),
- připojení k internetu ve třídách, na škole a ve školských zařízeních (18,2 % škol),
- interaktivní tabule (63,6 % škol),
- audiovizuální technika – televize, projektory apod. (54,5 % škol),
- stroje či jiné vybavení nad 40 tis. Kč (9,1 % škol),

- kompenzační / speciální pomůcky pro žáky se SVP (18,2 % škol),
- vybavení na podporu podnětného vnitřního prostředí školy, např. čtenářské koutky, prostor na sdílení zkušeností, na rozvoj jednotlivých gramotností apod. 9,1 % škol).

Tab. 5 – Plány základních škol na období 2016 – 2018 a 2019 – 2020

Stavby, rekonstrukce	Podíl ZŠ v rámci ORP plánujících stavět / rekonstruovat	
	2016 – 2018	2019 – 2020
Nová výstavba nebo přístavba budov	9,1 %	9,1 %
Bezbariérové stavební úpravy a rekonstrukce	0,0 %	45,5 %
Ostatní rekonstrukce, udržovací práce, modernizace pláště a zateplení budov (projekty energeticky udržitelné školy apod.)	27,3 %	9,1 %
Stavební úpravy a rekonstrukce kmenových tříd	9,1 %	18,2 %
Stavební úpravy a rekonstrukce knihovny, informačního centra školy	9,1 %	18,2 %
Stavební úpravy a rekonstrukce učebny cizích jazyků	27,3 %	9,1 %
Stavební úpravy a rekonstrukce učebny fyziky	9,1 %	9,1 %
Stavební úpravy a rekonstrukce učebny chemie	18,2 %	9,1 %
Stavební úpravy a rekonstrukce učebny přírodopisu	18,2 %	18,2 %
Stavební úpravy a rekonstrukce učebny informatiky	27,3 %	0,0 %
Stavební úpravy a rekonstrukce tělocvičny	18,2 %	18,2 %
Stavební úpravy a rekonstrukce učebny uměleckých předmětů	0,0 %	18,2 %
Stavební úpravy a rekonstrukce dílny / cvičné kuchyňky	18,2 %	36,4 %
Stavební úpravy a rekonstrukce školní jídelny, družiny, klubu apod.	0,0 %	27,3 %
Stavební úpravy a vybavení na podporu podnětného venkovního prostředí školy	63,6 %	36,4 %

Vybavení	Podíl ZŠ v rámci ORP plánujících pořídit vybavení	
	2016 – 2018	2019 – 2020
Vybavení kmenových tříd	54,5 %	27,3 %
Vybavení polytechnických učeben (fyziky, chemie, přírodopisu, dílny, kuchyňky apod.)	45,5 %	18,2 %
Vybavení jazykové učebny	36,4 %	18,2 %
Vybavení knihovny	9,1 %	9,1 %
Vybavení počítačové učebny (stolní počítače)	54,5 %	36,4 %
Vybavení mobilní počítačové učebny (např. notebooky, tablety)	72,7 %	18,2 %

Vybavení tělocvičny	27,3 %	27,3 %
Vybavení umělecké učebny	18,2 %	9,1 %
Vybavení dílny / cvičné kuchyňky	45,5 %	9,1 %
Vybavení školní jídelny, družiny, klubu apod.	27,3 %	36,4 %
Software pro ICT techniku	72,7 %	27,3 %
Nové didaktické pomůcky	72,7 %	18,2 %
Připojení k internetu ve třídách, ve škole a ve školských zařízeních	9,1 %	9,1 %
Interaktivní tabule	45,5 %	27,3 %
Audiovizuální technika (televize, projektory apod.)	36,4 %	18,2 %
Stroje či jiné vybavení nad 40 tis. Kč (vyjma strojů řízených počítačem)	9,1 %	0,0 %
Vybavení bezbariérovým nábytkem, přístroji, elektronikou pro žáky se SVP	27,3 %	18,2 %
Kompenzační / speciální pomůcky pro žáky se SVP	45,5 %	27,3 %
Vybavení na podporu podnětného vnitřního prostředí školy	36,4 %	27,3 %

1. 4 Charakteristika školství v řešeném území

Povinností každé obce je vytváření podmínek pro rozvoj vzdělávání. Obce mohou samy zřizovat školy, nebo spolupracovat s dalšími obcemi. Vzájemná spolupráce obcí je velmi důležitá, zejména při zajištění předškolního a základního vzdělávání, protože menší obce nejsou schopny samostatně zřizovat a financovat školská zařízení. Naplnění kapacit jednotlivých vzdělávacích institucí ovlivňuje demografický, hospodářský a urbanistický vývoj. Problematiku vzdělávání významně ovlivňuje dojíždění za prací, protože rodiče často chtějí umístit své děti v předškolních a školních zařízeních v místě svého pracoviště. Dochází tak ke zvyšování poptávky ve městech, kde nedostačují kapacity, a naopak ubývá žáků v menších obcích, což ohrožuje další existenci místních školských zařízení.

Školy a školská zařízení jsou financovány vícezdrojově. Významný podíl na jejich financování mají obce, které jsou povinny hradit výdaje, které nejsou vzdělávacím institucím hrazeny ze státního rozpočtu. Obecní rozpočty, na úkor zlepšování vybavenosti, zvyšování kvality výuky apod., často neumožňují saturovat všechny potřeby škol a školských zařízení.

V ORP Dačice se nachází celkem 12 mateřských škol, jejichž zřizovateli jsou výhradně obce. Mateřská škola Dačice má 6 pracovišť, z nichž 4 jsou přímo v Dačicích a 2 v místních částech (Dolní Němčice a Bílkov). Mateřské školy jsou zřízeny v obcích: Báňovice, Budeč, Budíškovice, Český Rudolec, Dešná, Hříšice, Písečné, Slavonice, Staré Hobzí, Studená a Volfířov (resp. místní část Velká Lhota).

Základní vzdělání zajišťuje celkem 11 základních škol (v Dačicích jsou 3 základní školy). Zřizovatelem Základní školy Neulingerova Dačice, která vykonává činnosti základní školy speciální a praktické, je Jihočeský kraj. Tato škola má odloučené pracoviště ve Slavonicích. V ostatních případech jsou zřizovateli základních škol obce. I. i II. stupeň základní školní docházky zajišťuje 7 škol, z toho 3 v Dačicích a dále v obcích: Český Rudolec, Slavonice, Staré Hobzí a Studená. Pouze I. stupeň je ve 4 školách, a to v obcích: Budeč, Budíškovice, Dešná a Volfířov (resp. místní část Velká Lhota). Z důvodu snížení administrativní zátěže jsou ve většině obcí základní a mateřské školy spojeny do jedné instituce, v rámci ORP Dačice můžeme toto spojení nalézt v 7 obcích. Všechny základní školy zajišťují školní družinu.

Umělecké vzdělání poskytuje základní umělecká škola (ZUŠ) se sídlem v Dačicích a odloučeným pracovištěm ve Slavonicích. Ve Studené je vyučován hudební obor odloučeným pracovištěm ZUŠ Vítězslava Nováka, Jindřichův Hradec. Pestrou nabídku zájmových kroužků a kurzů nabízí některé základní školy a Dům dětí a mládeže (DDM) Dačice. Ten je odloučeným pracovištěm DDM Jindřichův Hradec. Zřizovatelem obou ZUŠ a DDM je Jihočeský kraj. V jednotlivých obcích zajišťuje volnočasové aktivity řada spolků a neformálních uskupení.

Středoškolské vzdělání lze získat na gymnáziu, střední odborné škole a středním odborném učilišti. Všechna tato školská zařízení se nacházejí v Dačicích a jejich zřizovatelem je Jihočeský kraj.

Předškolní i základní vzdělání je dostupné přibližně v polovině obcí. Nejvíce vzdělávacích institucí je soustředěno v Dačicích a Slavonicích. Obce vzájemně spolupracují na zajištění vzdělávání. Pro žáky je zajištěna základní dopravní obslužnost, která však není ideální. V souvislosti se zvýšenou hustotou dopravy v okolí škol v ranních a odpoledních hodinách musí obce zvažovat zajištění bezpečnosti provozu a pohybu žáků na nejvíce frekventovaných místech.

Tab. 6 – Přehled vzdělávacích institucí v ORP Dačice

Obec	MŠ	ZŠ celkem	jen I. stupeň	I. i II. stupeň	SŠ celkem	gymnázia	SOŠ	SOU	ZUŠ	DDM
Báňovice	1									
Budeč	1	1	1							
Budíškovice	1	1	1							
Cizkrajov										
Červený Hrádek										
Český Rudolec	1	1		1						
Dačice	1	3		3	2	1	1	1	1	1
Dešná	1	1	1							
Dobrohošť										
Heřmanec										
Horní Meziříčko										
Horní Němčice										
Horní Slatina										
Hříšice	1									
Kostelní Vydří										
Peč										
Písečné	1									
Slavonice	1	1*		1					**	
Staré Hobzí	1	1		1						
Studená	1	1		1					1***	
Třebětice										
Volfířov	1	1	1							
Županovice										
Celkem	12	11	4	7	2	1	1	1	2	1

* Ve Slavonicích působí ještě odloučené pracoviště ZŠ Neulingerova Dačice, která vykonává činnosti základní školy speciální a praktické

** Ve Slavonicích působí odloučené pracoviště ZUŠ Dačice

*** Ve Studené působí odloučené pracoviště ZUŠ Vítězslava Nováka, Jindřichův Hradec

1. 4. 1 Předškolní vzdělávání

Pobyt dítěte v mateřské škole významným způsobem ovlivňuje jeho socializaci a rodičům usnadňuje skloubení rodinného a pracovního života. Mateřské školy jsou schopny děti velmi dobře připravit na následnou školní docházku. Zajištění předškolního vzdělávání vyžaduje vzájemnou spolupráci obcí, případně dalších subjektů.

Vývoj počtu mateřských škol v řešeném území

Počet mateřských škol v území ORP Dačice je v posledních pěti letech neměnný, celkem se jich zde nachází 12 a jsou přirozeně rozmístěny tak, aby spádově pokryly celé území. Mateřská škola Dačice má celkem 6 pracovišť (4 přímo v Dačicích a 2 v místních částech). Výhradními zřizovateli mateřských škol jsou obce.

Samostatné mateřské školy jsou zřízeny v 5 obcích: Báňovice, Dačice, Hříšice, Písečné a Slavonice. Mateřské školy organizačně spojené se základními školami nalezneme v 7 obcích: Budeč, Budíškovice, Český Rudolec, Dešná, Staré Hobzí, Studená a Volfířov (resp. obecní část Velká Lhota).

Mateřské školy zajišťují výuku celkem ve 32 třídách, z toho je 1 speciální (MŠ Slavonice, třída zaměřená na děti s narušenou komunikační schopností). Průměrně ji navštěvuje 12 dětí. V ostatních případech jsou děti se speciálními vzdělávacími potřebami integrovány do běžných tříd. V průměru se počet těchto dětí pohybuje okolo 14. Náročnost vzdělávání dětí se zdravotním postižením se liší dle jeho charakteru, pro předškolní zařízení však vždy znamená další náklady v personální sféře (zajištění asistenta pedagoga, speciálního pedagoga aj.) a v provozně technické sféře (zajištění speciálních pomůcek, řešení bezbariérovosti prostor apod.).

Počet tříd v mateřských školách se v posledních pěti letech významně nemění. Převažují jednotřídní mateřské školy pro věkově smíšené skupiny dětí. Ve čtyřech obcích existuje více tříd mateřských škol, jedná se o větší spádové obce Český Rudolec, Studená, Slavonice a Dačice. Ve větších mateřských školách jsou zpravidla děti rozděleny do tříd podle věku.

Každá mateřská škola vydává školní řád, v němž mimo jiné upravuje kritéria pro příjem dětí. Všechna předškolní zařízení v ORP Dačice umožňují za specifických podmínek přijetí dítěte mladšího 3 let, nevzniká zde tedy poptávka po zařízení jeslového typu.

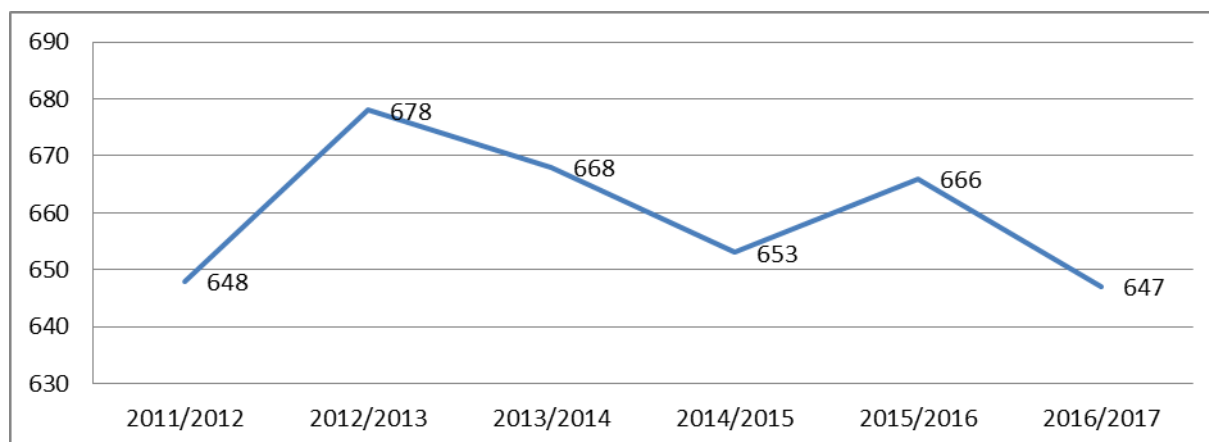
Tab. 7 – Mateřské školy v ORP Dačice

Název	Zřizovatel = obec	Děti mladší 3 let	Kapacita	Počet tříd
MŠ Bářovice	Bářovice	ano	20	1
ZŠ a MŠ Budeč	Budeč	ano	30	1
ZŠ a MŠ Budířkovic	Budířkovic	ano	25	1
ZŠ a MŠ Český Rudolec	Český Rudolec	ano	38	2
MŠ Dačice	Dačice	ano	312	13
ZŠ a MŠ Dešná	Dešná	ano	36	1
MŠ Hřiřice	Hřiřice	ano	30	1
MŠ Písečné	Písečné	ano	30	1
MŠ Slavonic	Slavonic	ano	120	6
ZŠ a MŠ Staré Hobzí	Staré Hobzí	ano	40	1
ZŠ a MŠ Studená	Studená	ano	90	3
ZŠ a MŠ Velká Lhota	Volřířov	ano	25	1
Celkem			796	32

Zdroj: internetové stránky jednotlivých mateřských škol, údaje o kapacitě čerpány z Rejstříku škol a školských zařízení MŠMT

Vývoj počtu dětí v mateřských školách

K 30. 9. 2016 je na území ORP Dačice evidováno celkem 647 dětí navštěvujících mateřské školy. Výrazný nárůst počtu dětí je patrný ve školním roce 2012/2013, kdy přibýlo 30 dětí. V dalších letech se jejich počet střídavě snižoval a zvyšoval, v současnosti se přiblížil hodnotě ze školního roku 2011/2012.

Graf 1 – Vývoj celkového počtu dětí v mateřských školách od školního roku 2011/2012

Zdroj: Výkaz o mateřské škole S1-01 k 30. září daného roku

Tab. 8 – Celkové počty dětí v mateřských školách od školního roku 2011/2012

Školní rok	MŠ	Počet dětí celkem	Počet běžných tříd	Počet dětí v běžných třídách	Počet speciálních tříd	Počet dětí ve speciálních třídách
2016/2017	12	647	31	635	1	13
2015/2016	12	666	31	654	1	12
2014/2015	12	653	30	642	1	11
2013/2014	12	668	31	655	1	13
2012/2013	12	678	30	666	1	12
2011/2012	12	648	30	636	1	12

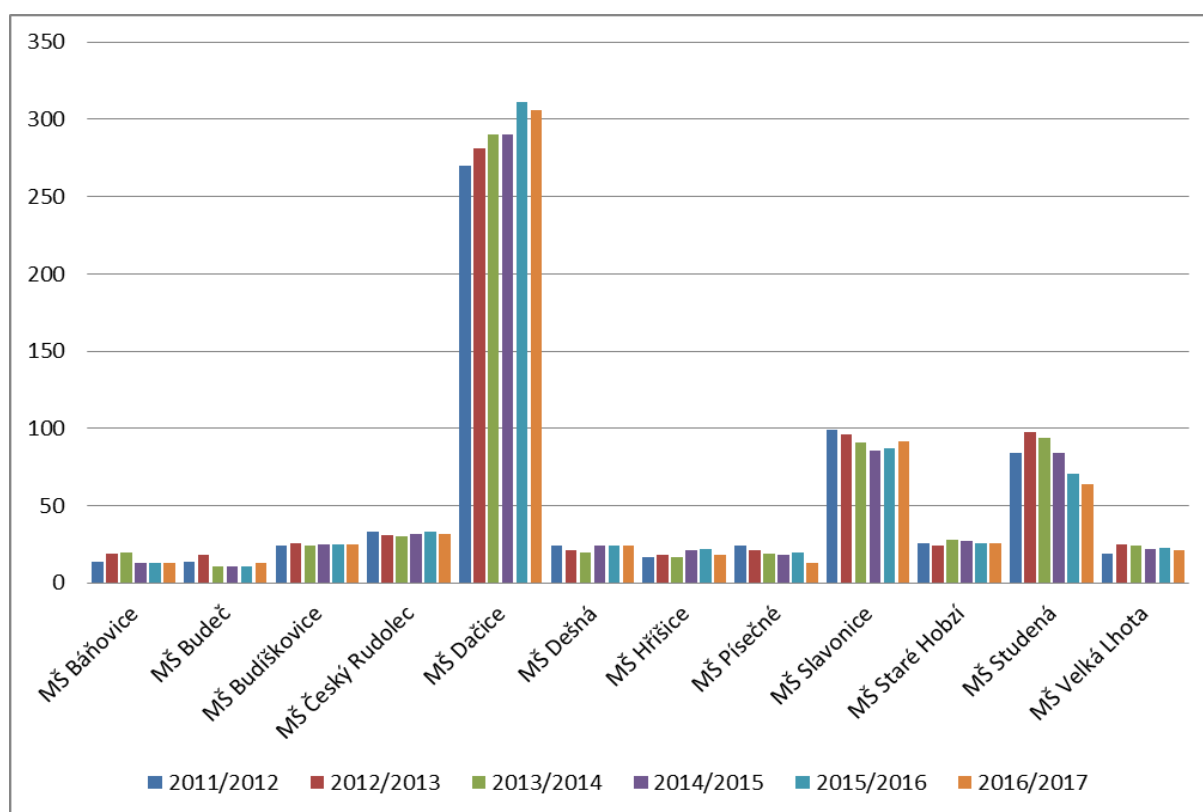
Zdroj: Výkaz o mateřské škole S1-01 k 30. září daného roku

Vývoj počtu dětí se individuálně liší v jednotlivých mateřských školách sledovaného území. Ustálený počet dětí s mírnými výkyvy oběma směry v řádu jednotek vykazuje 7 mateřských škol: Budeč, Budíškovice, Český Rudolec, Dešná, Hřišice, Staré Hobzí a Velká Lhota.

K poklesu počtu dětí dochází ve 4 mateřských školách: Báňovice, Písečné, Slavonice a Studená. Pro menší obce, jakými jsou Báňovice a Písečné, může být i malý úbytek počtu dětí likvidační. Ani pro větší obce však není úbytek dětí v mateřské škole bezproblémový a může vést ke snižování kapacity, ke kterému došlo v obci Studená (původní kapacita 104 byla snížena na 90). Snižování počtu dětí se negativně odráží na příjmech předškolních zařízení a následně též v personální a provozní sféře.

Postupné zvyšování počtu dětí v mateřské škole je patrné pouze v Dačicích. Zde došlo z tohoto důvodu ke zvýšení kapacity (původní kapacita 302 byla zvýšena na 312) a zřízení dvou nových tříd. Zvýšená poptávka má také své důsledky, předškolní zařízení musí v této souvislosti řešit personální a provozně-technické záležitosti. Konkrétně v Dačicích se připravuje investice do rekonstrukce jednoho pracoviště, kde vzniknou vyhovující prostory pro nové třídy.

Graf 2 – Vývoj počtu dětí v jednotlivých mateřských školách od školního roku 2011/2012

Zdroj: Výkaz o mateřské škole S1-01 k 30. září daného roku

Obsazenost mateřských škol

Konkrétní čísla o vývoji počtu dětí v mateřských školách nevypovídají o využití jejich kapacit. Celková obsazenost, vzhledem k součtu kapacit, činí v současnosti 81 %. Tento údaj se však významně liší u jednotlivých mateřských škol. Průměrná obsazenost činí 71 %.

K nejlépe obsazeným mateřským školám patří Budiškovice (100 %), Dačice (98 %), Český Rudolec a Velká Lhota (shodně 84 %). Na opačném pólu stojí mateřské školy Budeč a Písečné (shodně 43 %). Výše bylo uvedeno, že vývoj počtu dětí v MŠ Budeč je stabilizovaný, toto předškolní zařízení tedy dlouhodobě nenaplnuje ani polovinu své kapacity.

Naopak mateřská škola Písečné vykazuje postupný úbytek dětí, méně než poloviční obsazenost není dlouhodobá, ale došlo k ní postupně.

Tab. 9 – Obsazenost mateřských škol k 30. 9. 2016

Název	Kapacita	Počet žáků	Volná místa	Obsazenost
MŠ Bářovice	20	13	7	65 %
ZŠ a MŠ Budeč	30	13	17	43 %
ZŠ a MŠ Budiřkovic	25	25	0	100 %
ZŠ a MŠ Český Rudolec	38	32	6	84 %
MŠ Dačice	312	306	6	98 %
ZŠ a MŠ Deřná	36	24	12	67 %
MŠ Hřiřice	30	18	12	60 %
MŠ Písečné	30	13	17	43 %
MŠ Slavonic	120	92	28	77 %
ZŠ a MŠ Staré Hobzí	40	26	14	65 %
ZŠ a MŠ Studená	90	64	26	71 %
ZŠ a MŠ Velká Lhota	25	21	4	84 %
Celkem	796	647	149	81 %

Zdroj: Výkaz o mateřské škole S1-01 k 30. září 2016

Prognóza vývoje počtu dětí v mateřských školách

Prognóza vývoje počtu dětí v mateřských školách byla zpracována v rámci projektu Systémová podpora rozvoje meziobecní spolupráce v ČR v rámci území správních obvodů obcí s rozšířenou působností. Údaje vycházejí z dat ČSÚ a obecné prognózy vývoje počtu obyvatel v České republice, která byla následně přepočtena na počty žáků v řešeném území.

Odhaduje se, že do roku 2018 dojde ke zvýšení počtu dětí v mateřských školách v souvislosti s odloženým rodičovstvím tzv. silných populačních ročníků. V roce 2018 by tak mohlo dojít k překročení stávajících kapacit mateřských škol o 2,26 %. Poté se očekává opětovný pokles počtu dětí a nenaplněnost stávajících kapacit předškolních zařízení. Kolísání počtu obyvatel se bude liřit v jednotlivých obcích ORP Dačice, v důsledku toho se různě projeví na obsazenosti konkrétních mateřských škol.

Je pravděpodobné, že si mateřské školy, které jsou v současnosti méně obsazené, ponechávají stávající kapacitu jako rezervu vzhledem k očekávanému zvýšení počtu dětí.

Tab. 10 – Předpokládaný vývoj počtu dětí a obsazenosti mateřských škol

Období	Počet	Volná místa = kapacita - počet dětí	Počet dětí / kapacita v %
Kapacita MŠ k 30. 9. 2016	796		
Počet dětí v MŠ k 30. 9. 2016	647	149	81,28
Předpoklad počtu dětí v MŠ ke konci roku 2018	814	-18	102,26
Předpoklad počtu dětí v MŠ ke konci roku 2023	746	50	93,72

Zdroj: projekt Systémová podpora rozvoje meziobecní spolupráce v ČR v rámci území správních obvodů obcí s rozšířenou působností

Vývoj počtu pracovníků v mateřských školách

Chod každé mateřské školy zabezpečují pedagogičtí a nepedagogičtí pracovníci. Pedagogické pracovníky lze rozdělit na učitele a ostatní pedagogické pracovníky (v mateřských školách nejčastěji asistenti pedagoga). Tito pracovníci se podílejí na přímé výuce a výchově dětí. Nepedagogičtí pracovníci zajišťují provozní záležitosti. Do této kategorie řadíme nejčastěji účetní nebo hospodáře, pracovníky školních jídelen, školníky a pracovníky provádějící úklid.

Celorepublikově ve školství převažují ženy, v mateřských školách je tento trend ještě markantnější. Mateřské školy v ORP Dačice nejsou v tomto ohledu výjimkou, v některých nalezneme výhradně ženský kolektiv včetně provozních pracovníků.

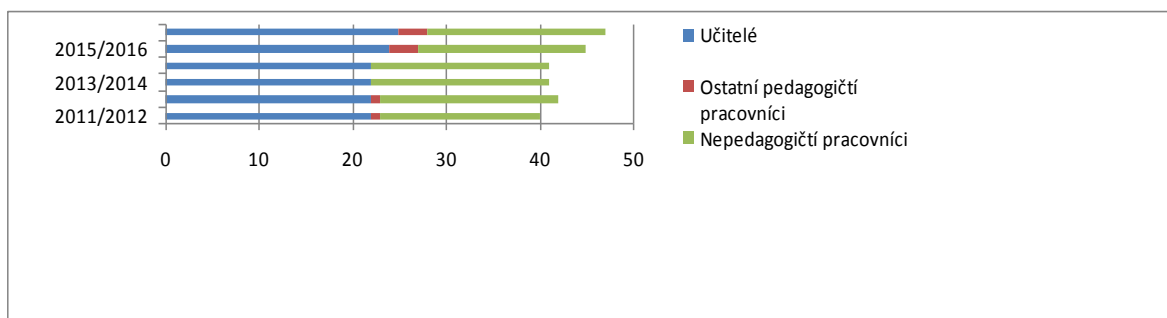
V současné době pracuje v mateřských školách na území ORP Dačice celkem 47 osob, z toho je 28 pedagogických pracovníků a 19 nepedagogických.

Tab. 11 – Vývoj počtu pracovníků v mateřských školách od školního roku 2011/2012

Školní rok	Celkem	Učitelé	Počet dětí na učitele	Ostatní pedagogičtí pracovníci	Nepedagogičtí pracovníci
2016/2017	47	25	25,88	3	19
2015/2016	45	24	27,75	3	18
2014/2015	41	22	29,68	0	19
2013/2014	41	22	30,36	0	19
2012/2013	42	22	30,82	1	19
2011/2012	40	22	29,45	1	17

Zdroj: výkaz P1-04, 3. čtvrtletí (odd. IV.) daného roku a výkazu o ředitelství k 30. září daného roku; rozpisy rozpočtů mateřských škol

Vývoj celkového počtu pracovníků mateřských škol víceméně kopíruje vývoj počtu dětí v nich. Odchylka od tohoto trendu je patrná v aktuálním školním roce, kdy se počet dětí navštěvujících mateřské školy přiblížil hodnotám školního roku 2011/2012, ale celkový počet pracovníků je o 7 vyšší. Zvýšil se počet učitelů, ostatních pedagogických pracovníků i nepedagogických pracovníků.

Graf 3 – Vývoj počtu pracovníků v mateřských školách od školního roku 2011/2012

Zdroj: výkaz P1-04, 3. čtvrtletí (odd. IV.) daného roku a výkazu o ředitelství k 30. září daného roku; rozpisy rozpočtů mateřských škol

Průměrný počet dětí na jednoho učitele aktuálně činí 25,88 a od školního roku 2012/2013 klesá. Jedná se patrně o opatření související s inkluzivním vzděláváním, o čemž svědčí též zvyšující se počet asistentů pedagoga.

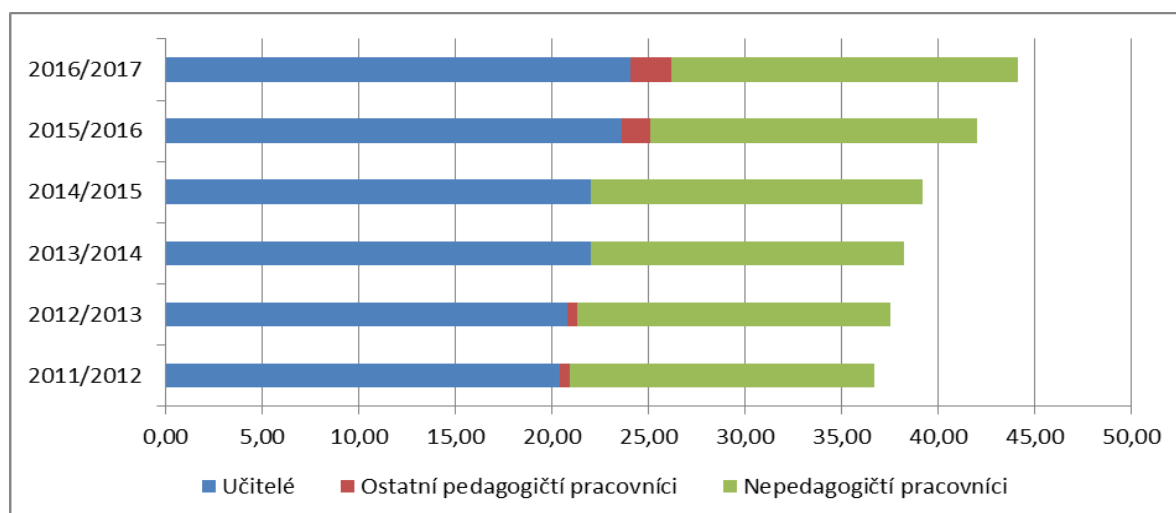
Tab. 12 – Vývoj pracovních úvazků pracovníků v mateřských školách od školního roku 2011/2012

Školní rok	Celkem	Učitelé	Počet dětí na úvazek učitele	Ostatní pedagogičtí pracovníci	Nepedagogičtí pracovníci
2016/2017	44,15	24,10	26,85	2,10	17,95
2015/2016	42,00	23,60	28,22	1,50	16,90
2014/2015	39,20	22,00	29,68	0,00	17,20
2013/2014	38,20	22,00	30,36	0,00	16,20
2012/2013	37,50	20,80	32,60	0,50	16,20
2011/2012	36,70	20,40	31,76	0,50	15,80

Zdroj: výkaz P1-04, 3. čtvrtletí (odd. IV.) daného roku a výkazu o ředitelství k 30. září daného roku; rozpisy rozpočtů mateřských škol

Zaměříme-li se na celkovou výši pracovních úvazků, je patrný jejich setrvalý nárůst od školního roku 2011/2012. Zatímco výše pracovních úvazků učitelů stále roste, u ostatních pedagogických a nepedagogických pracovníků dochází ke kolísání mezi jednotlivými školními roky.

Graf 4 – Vývoj pracovních úvazků v mateřských školách od školního roku 2011/2012

Zdroj: výkaz P1-04, 3. čtvrtletí (odd. IV.) daného roku a výkazu o ředitelství k 30. září daného roku; rozpisy rozpočtů mateřských škol

Školní roky 2013/2014 a 2014//2015 jsou zajímavé tím, že v tomto období mateřské školy nevykázaly žádného dalšího pedagogického pracovníka, ale současně v této době měli všichni učitelé pracovní úvazek 1,0. V tomto období měl počet předškoláků v mateřských školách sestupnou tendenci. Lze tedy odvodit, že zvýšené vzdělávací potřeby některých dětí byly uspokojovány zvýšením pracovních úvazků učitelů.

Průměrný počet dětí na pracovní úvazek učitele aktuálně činí 26,85 a od školního roku 2012/2013 klesá. Opět zde lze hledat souvislosti s inkluzivním vzděláváním.

Tab. 13 – Celkový přehled pracovníků v mateřských školách od školního roku 2011/2012

Školní rok	Počet pracovníků celkem		Učitelé		Ostatní pedagogičtí pracovníci		Z toho nekvalifikovaní		Nepedagogičtí pracovníci	
	Počet	Úvazky	Počet	Úvazky	Počet	Úvazky	Počet	Úvazky	Počet	Úvazky
2016/2017	47	44,15	25	24,10	3	2,10	0	0,00	19	17,95
2015/2016	45	42,00	24	23,60	3	1,50	0	0,00	18	16,90
2014/2015	41	39,20	22	22,00	0	0,00	0	0,00	19	17,20
2013/2014	41	38,20	22	22,00	0	0,00	0	0,00	19	16,20
2012/2013	42	37,50	22	20,80	1	0,50	0	0,00	19	16,20
2011/2012	40	36,70	22	20,40	1	0,50	0	0,00	17	15,80

Zdroj: výkaz P1-04, 3. čtvrtletí (odd. IV.) daného roku a výkazu o ředitelství k 30. září daného roku; rozpisy rozpočtů mateřských škol

Pozitivní je informace o 100 % kvalifikovanosti pedagogických pracovníků. Ta je důsledkem částečné generační obměny, ale také doplněním vzdělání pedagogických pracovníků.

Zhodnocení technického stavu a stavu vybavenosti mateřských škol, rozbor investičních a neinvestičních potřeb mateřských škol včetně jejich součástí

Mateřské školy potřebují při své činnosti zajistit stravování dětí i pracovníků, k čemuž slouží školní jídelny. Pro všestranný rozvoj dětí slouží vybavení pro pohybovou aktivitu rozvíjející motoriku dětí a další vybavení pro venkovní aktivity.

Dostupnost a rozbor školních jídelen

Ve sledovaném území funguje 11 školních jídelen zajišťujících stravování pro mateřské školy. V některých případech jsou školní jídelny společné pro základní i mateřskou školu. V těchto případech mateřské školy obvykle disponují vlastní výdejnou. Jedinou mateřskou školou, která nemá vlastní školní jídelnu, je Mateřská škola Bářovice. Ta využívá spolupráci se Školní jídelnou Staré Hobzí.

Pro některé rodiče může být koncepce stravování v mateřské škole jedním z důležitých kritérií, podle nichž volí předškolní zařízení pro své dítě. Školní stravování se řídí příslušnými právními předpisy, které mají zajistit kvalitní stravu strávnickům školských zařízení. V posledních letech lze v některých školních jídelnách sledovat trendy racionální výživy, větší využívání obilovin a luštěnin, zvýšený přísun ovoce a zeleniny apod.

Stravování dětí ve školských zařízeních je často i tématem řešeným na státní úrovni, existují speciální programy na podporu vyváženého stravování dětí, např. Mléko do škol, Ovoce a zelenina do škol apod. MŠ Dačice se například úspěšně zapojila do projektu Zdravá školní jídelna. Přibývá také dětí s různými potravinovými alergiemi a intolerancí některých složek potravy, školní jídelny se musí umět vyrovnat se stravovacími potřebami těchto strávnicků.

Stále diskutovanějším problémem posledních let je skutečnost, že někteří rodiče nemají dostatek financí k uhrazení stravování svých dětí ve školních jídelnách. Aktuálně v České republice působí několik organizací, které takovým rodinám pomáhají, např. obecně prospěšná společnost Women for Women zřídila projekt Obědy pro děti. Tyto projekty však ve většině případů spolupracují se základními školami, na děti v mateřských školách se bohužel v této souvislosti zapomíná.

Tab. 14 – Přehled školních jídelen mateřských škol

Název školy	Kapacita MŠ	Školní jídelna	Kapacita školní jídelny
MŠ Bářovice	20	NE (dovoz ze ŠJ Staré Hobzí)	
ZŠ a MŠ Budeč	30	ANO	150 společně se ZŠ
ZŠ a MŠ Budíškovice	25	ANO	75 společně se ZŠ
ZŠ a MŠ Český Rudolec	38	ANO	250 společně se ZŠ

MŠ Dačice	312	ANO (5 jídelen a 1 výdejna stravy)	575
ZŠ a MŠ Dešná	36	ANO	110 společně se ZŠ, výdejna stravy s kapacitou 36
MŠ Hříšice	30	ANO	35
MŠ Písečné	30	ANO	35
MŠ Slavonice	120	ANO	200 3 výdejny stravy
ZŠ a MŠ Staré Hobzí	40	ANO	180 společně se ZŠ
ZŠ a MŠ Studená	90	ANO	520 společně se ZŠ, samostatná výdejna stravy MŠ s kapacitou 100
ZŠ a MŠ Velká Lhota	25	ANO	60 společně se ZŠ
Celkem	796		2 190

Zdroj: internetové stránky jednotlivých mateřských škol, údaje o kapacitě čerpány z Rejstříku škol a školských zařízení MŠMT

Dostupnost a rozbor součástí souvisejících s pohybovou aktivitou

Kromě kvalitního stravování je pro předškoláky důležitá pohybová aktivita. Pohyb a pobyt na čerstvém vzduchu významně přispívá k všestrannému rozvoji dětí, vzrůstá popularita venkovní a environmentální výuky. Mateřské školy často disponují zahradou či jinými venkovními prostory s herními prvky. Pro jejich pořízení využívají různých dotačních či obdobných prostředků.

Tab. 15 – Přehled vybavenosti mateřských škol pro pohybovou aktivitu dětí

Název školy	Vybavení
MŠ Báňovice	Součástí budovy je přilehlá zahrada, která slouží k rekreačnímu i výchovnému vyžití dětí. Zahrada je vybavena novými herními prvky a pískovištěm. Za zahradou mateřská škola využívá multifunkční hřiště.
ZŠ a MŠ Budeč	
ZŠ a MŠ Budíškovice	

ZŠ a MŠ Český Rudolec	K mateřské škole patří i hřiště, které se nachází v areálu školy. V roce 2008 byla MŠ vybavena pomůckami a prvky venkovního hřiště.
MŠ Dačice	<p>Pracoviště v ul. Bratrská: Patrová budova je obklopena rozsáhlou zahradou, která byla v minulých letech vybavena moderními hracími prvky.</p> <p>Pracoviště v ul. B. Němcové: Budova je obklopena prostornou zahradou a dětským hřištěm s moderními hracími prvky, kde mají děti celoročně dostatek možností přirozeného pohybu. Hřiště je v odpoledních hodinách, o víkendech a prázdninách přístupné veřejnosti.</p> <p>Pracoviště v ul. Za Lávkami: Budova je obklopena zahradou s dětským hřištěm s moderními hracími prvky, kde mají děti dostatečné vyžití.</p> <p>Pracoviště v ul. Sokolská: Umístění mateřské školy v lesoparku poblíž centra města a členitá školní zahrada umožňují věnovat se proměnám přírody ve všech ročních obdobích.</p> <p>Pracoviště Bílkov: Budovu obklopuje louka, potok, les a zeleň. Děti mají vyžití i na zahradě s moderními herními prvky.</p> <p>Pracoviště Dolní Němčice: Nízká budova na okraji obce v přírodním prostředí. Patří k ní školní zahrada s několika herními prvky.</p>
ZŠ a MŠ Dešná	Budova je obklopena velkou zahradou, která byla v roce 2004 částečně vybavena novým zařízením.
MŠ Hříšice	Ke hře je dětem k dispozici koutek pro pohyb dětí i práci s počítačem. Udržovaná školní zahrada kolem budovy nabízí dětem pohybové vyžití s využitím hraček z altánu, pískoviště, sezónní hry a činnosti, zákoutí ve stínu stromů a keřů.
MŠ Písečné	
MŠ Slavonice	Budova mateřské školy Slavonice stojí v okrajové části města. Součástí školy je školní zahrada. Je vybavena mobiliářem ke hře a rozvoji fyzické zdatnosti dětí. V zahradě postupně vznikají různá zákoutí, která umožňují prohlubování dětských vědomostí, prožitkové učení dětí a jejich aktivní zapojení v péči o květiny a bylinky.
ZŠ a MŠ Staré Hobzí	
ZŠ a MŠ Studená	MŠ je umístěna v klidné oblasti blízko centra s dostatečným okolním prostorem (školní zahrada, hřiště, respira).

ZŠ a MŠ Velká Lhota	Budova se nachází na okraji obce Velká Lhota v blízkosti lesa a luk. Z této skutečnosti také vychází její název Mateřská škola U lesíčka. Ke škole je připojena tělocvična, která je využívána dětmi ze základní i mateřské školy, a která slouží současně pro společenské akce školy. K mateřské škole náleží velká zahrada. Do vybavení zahrady patří pískoviště, prolézačky, skluzavka, šplhací stěna a kreslicí tabule.
---------------------	---

Zdroj: internetové stránky jednotlivých mateřských škol

SWOT analýza mateřských škol na Dačicku

Silné stránky	Slabé stránky
<ul style="list-style-type: none"> • Vynikající spolupráce se zřizovateli • Stabilní pedagogický kádr, 100 % kvalifikovaný • Ustálená demografická křivka v Dačicích, dobrá naplněnost MŠ • Většina budov MŠ v dobrém stavu • Moderní vybavení ve většině škol • Dobrá prezentace škol (webové stránky, akce atd.) • Dobrá a interaktivní spolupráce s rodiči (např. Hurá do školy; Mami, tati, povídej si se mnou) 	<ul style="list-style-type: none"> • Nedostatek pracovních míst na vsi • Využití venkovských škol k překlenutí věku dítěte od 2 do 3 let • V Dačicích je nedostatečná kapacita MŠ s ohledem na přijímání dětí do 3 let a inkluzivní vzdělávání • Havarijní stav MŠ Za Lávkami v Dačicích • Žádná školka není bezbariérová • Omezená možnost dalšího vzdělávání (čas, zastupitelnost)
Příležitosti	Ohrožení
<ul style="list-style-type: none"> • Výstavba nové MŠ Za Lávkami • Rekonstrukce MŠ ve Studené • Sdílení zkušeností a přenos informací • Možnost čerpání dotací a grantů, mimorozpočtové položky • Potenciál k prohloubení spolupráce se školami v území • Posilování či rozvoj příhraniční spolupráce 	<ul style="list-style-type: none"> • Naplněnost venkovských škol, v některých případech na hranici existence • Zánik venkovských škol = konec života na vsi, ztráta kulturní a společenské identity obce

Zdroj: pracovní skupina mateřských škol

1. 4. 2 Základní vzdělávání

Základní vzdělání je v České republice povinné, proto je velmi důležitá vzájemná spolupráce obcí na jeho zajištění pro své občany. Základní vzdělání poskytuje dětem

všeobecný rozhled, přispívá k jejich socializaci, na II. stupni připravuje žáky k volbě dalšího studia, případně k volbě profesního zaměření.

Vývoj počtu základních škol v řešeném území

Na území ORP Dačice je základní vzdělávání zajištěno v 11 školách. Počet škol je v posledních pěti letech neměnný, jejich rozmístění spádově pokrývá celé území. V Dačicích působí tři základní školy, v jedné z nich jsou zřízeny speciální třídy. Jedná se o Základní školu v ulici Neulingerova, jejímž zřizovatelem je Jihočeský kraj. V ostatních případech jsou zřizovateli škol obce.

Samostatné základní školy působí pouze ve městech Dačice (3 ZŠ) a Slavonice (1 ZŠ). Město Dačice je zřizovatelem základních škol v ulici Boženy Němcové a v ulici Komenského. Zřizovatelem Základní školy v ulici Neulingerova je Jihočeský kraj, tato škola má odloučené pracoviště ve Slavonicích.

Základní školy, které jsou spojené s mateřskými školami, se nacházejí v 7 obcích: Budeč, Budiškovice, Český Rudolec, Dešná, Staré Hobzí, Studená a Volfířov (resp. místní část Velká Lhota).

Základní školy lze rozdělit na plně a neúplně organizované podle toho, zda zajišťují výuku I. i II. stupně nebo pouze I. stupně. Plně organizovaných základních škol nalezneme v ORP Dačice celkem 6. Jedná se o základní školy v obcích: Český Rudolec, Dačice (2 ZŠ), Slavonice, Staré Hobzí a Studená.

Neúplně organizované jsou 4 základní školy v obcích: Budeč, Budiškovice, Dešná a Volfířov (ZŠ Velká Lhota).

Specifickou kategorií tvoří Základní škola Neulingerova, Dačice, která vykonává činnosti základní školy praktické, základní školy speciální a přípravného stupně základní školy speciální.

Žáci navštěvují celkem 87 tříd, z toho je 6 speciálních (všechny jsou v ZŠ Neulingerova – 4 v Dačicích a 2 ve Slavonicích). Speciální třídy jsou určeny pro žáky se zdravotním postižením a speciálními vzdělávacími potřebami, tito žáci jsou stále častěji integrováni i do běžných tříd ve školách po celém území ORP Dačice.

Počet běžných tříd se v posledních pěti letech významně neměnil. Kromě školního roku 2015/2016, kdy se o 1 snížil, je jich 81. Počet speciálních tříd v Základní škole Neulingerova, Dačice se snižuje. Ve školním roce 2011/2012 jich bylo 9, do školního roku

2014/2015 se vždy meziročně o 1 snížil. Od té doby se jejich počet ustálil na 6. V souvislosti s inkluzivním vzděláváním hrozí další snižování jejich počtu v budoucnosti.

Tab. 16 – Základní školy v ORP Dačice

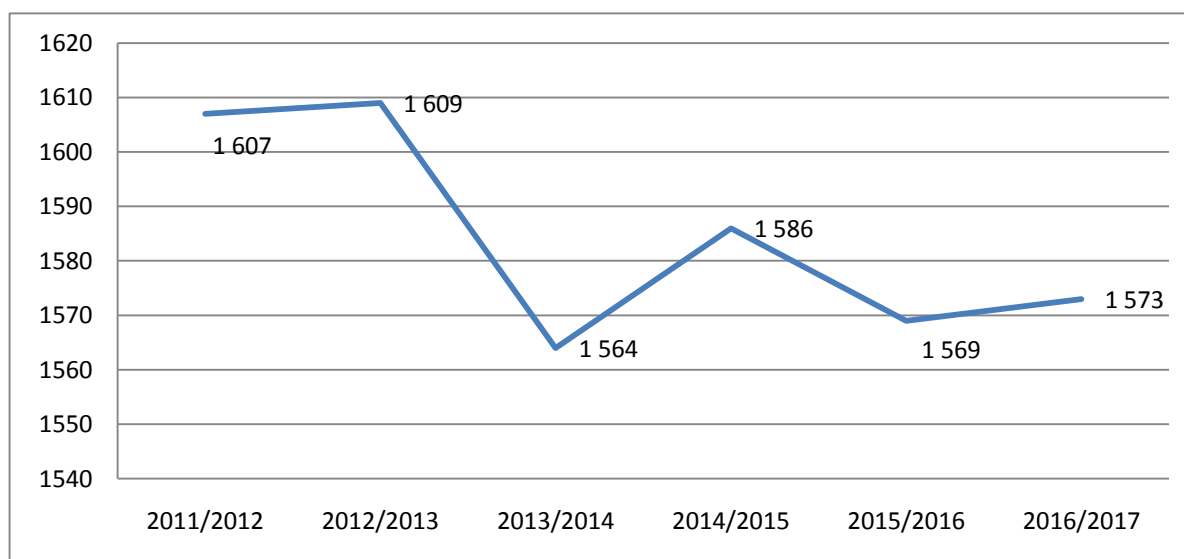
Název školy	Zřizovatel	Kapacita	Počet tříd	Popis
ZŠ a MŠ Budeč	Obec Budeč	150	1	1. – 5. ročník. Malotřídní škola, která má v jedné třídě žáky více ročníků.
ZŠ a MŠ Budiškovice	Obec Budiškovice	50	2	1. – 5. ročník. Malotřídní škola, která má v jedné třídě žáky více ročníků.
ZŠ a MŠ Český Rudolec	Obec Český Rudolec	250	7	1. – 9. ročník. Malotřídní škola, která má v jedné třídě žáky více ročníků. Zároveň plně organizovaná škola.
ZŠ Boženy Němcové, Dačice	Město Dačice	470	16	1. – 9. ročník. Plně organizovaná škola.
ZŠ Komenského, Dačice	Město Dačice	575	21	1. – 9. ročník. Plně organizovaná škola.
ZŠ Neulingerova, Dačice	Jihočeský kraj	177	6	Vykonává činnost základní školy praktické, základní školy speciální a přípravného stupně základní školy speciální. Škola má dvě pracoviště: Dačice (4 třídy) a Slavonice (2 třídy).
ZŠ a MŠ Dešná	Obec Dešná	60	3	1. – 5. ročník. Malotřídní škola, která má v jedné třídě žáky více ročníků.
ZŠ Slavonice	Město Slavonice	450	11	1. – 9. ročník. Plně organizovaná škola.
ZŠ a MŠ Staré Hobzí	Obec Staré Hobzí	130	7	1. – 9. ročník. Malotřídní škola, která má v jedné třídě žáky více ročníků. Zároveň plně organizovaná škola.
ZŠ a MŠ Studená	Obec Studená	400	11	1. – 9. ročník. Plně organizovaná škola.
ZŠ a MŠ Velká Lhota	Obec Volfřívov	35	2	1. – 5. ročník. Malotřídní škola, která má v jedné třídě žáky více ročníků.
Celkem		2 747	87	

Zdroj: internetové stránky jednotlivých základních škol, údaje o kapacitě čerpány z Rejstříku škol a školských zařízení MŠMT

Vývoj počtu žáků v základních školách

K 30. 9. 2016 je na území ORP Dačice evidováno celkem 1 573 žáků navštěvujících základní školy. Počet žáků nejprve nepatrně stoupl, ve školním roce 2013/2014 došlo k výraznému poklesu, konkrétně o 45. V následujícím školním roce se jejich počet o 22 zvýšil, poté o 17 poklesl a v současné době je žáků o 34 méně než ve školním roce 2011/2012.

Graf 5 – Vývoj celkového počtu žáků v základních školách od školního roku 2011/2012

Zdroj: výkaz o základní škole S1-01 k 30. září daného roku, výkazy Ústavu pro informace ve vzdělávání

Tab. 17 – Celkové počty žáků v základních školách od školního roku 2011/2012

Školní rok	ZŠ	Počet dětí celkem	Počet běžných tříd	Počet dětí v běžných třídách	Počet speciálních tříd	Počet dětí ve speciálních třídách
2016/2017	11	1 573	81	1 531	6	42
2015/2016	11	1 569	80	1 524	6	45
2014/2015	11	1 586	81	1 535	6	51
2013/2014	11	1 564	81	1 510	7	54
2012/2013	11	1 609	81	1 542	8	67
2011/2012	11	1 607	81	1 533	9	74

Zdroj: výkaz o základní škole S1-01 k 30. září daného roku, výkazy Ústavu pro informace ve vzdělávání

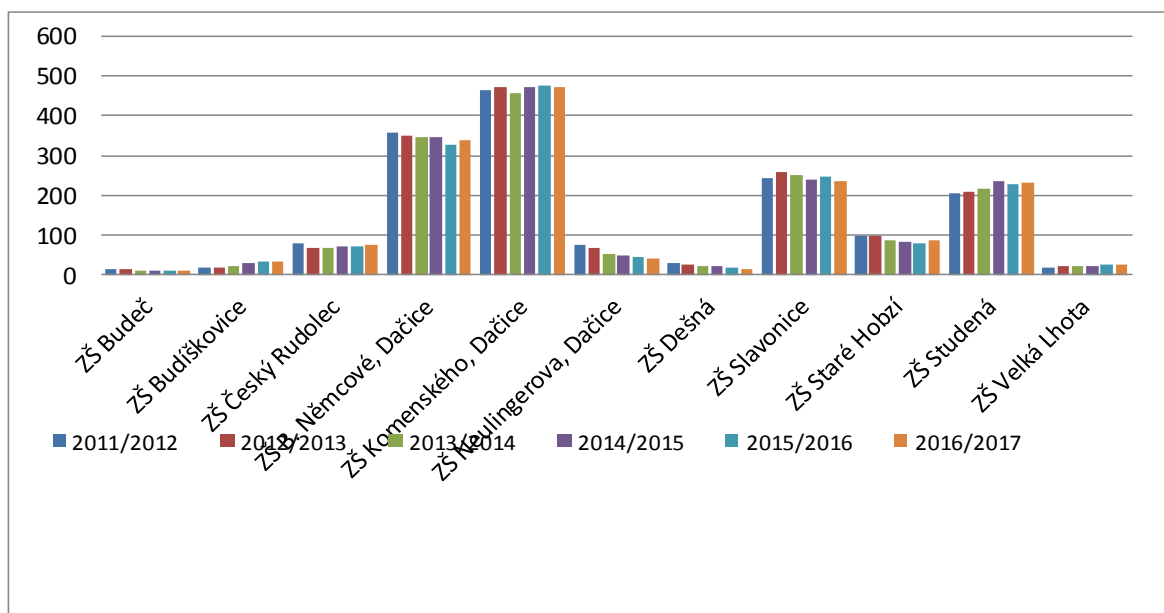
Základní školy se individuálně liší vývojem počtu žáků. Ustálený počet žáků s mírnými výkyvy oběma směry vykazují 3 základní školy: Český Rudolec, Dačice-Komenského a Slavonice.

K poklesu počtu žáků dochází v 5 základních školách: Budeč, Dačice – B. Němcové, Dačice – Neulingerova, Dešná a Staré Hobzí. Pokles počtu žáků představuje pro školy vždy finanční ztráty. Značně problematický je větší úbytek žáků v menších obcích. V obci Dešná došlo k poklesu žáků o více než polovinu původního počtu, jejich další úbytek by již mohl být pro danou školu likvidační. Ani pro větší obce není ubývání žáků v základní škole bezproblémové. Nižší příjmy škol následně dopadají do personální a provozní sféry.

Počet žáků se zvyšuje ve 3 základních školách: Budíškovice, Studená a Velká Lhota. Přibývání studentů vede sice ke zvýšení příjmů škol, ale promítá se rovněž do personálních a provozně-technických záležitostí.

Žádná ze základních škol ve sledovaném území v souvislosti se změnou počtu žáků nepřistoupila ve sledovaném období ke změně své kapacity. Všechny základní školy mají v letošním školním roce volnou kapacitu.

Graf 6 – Vývoj počtu žáků v jednotlivých základních školách od školního roku 2011/2012

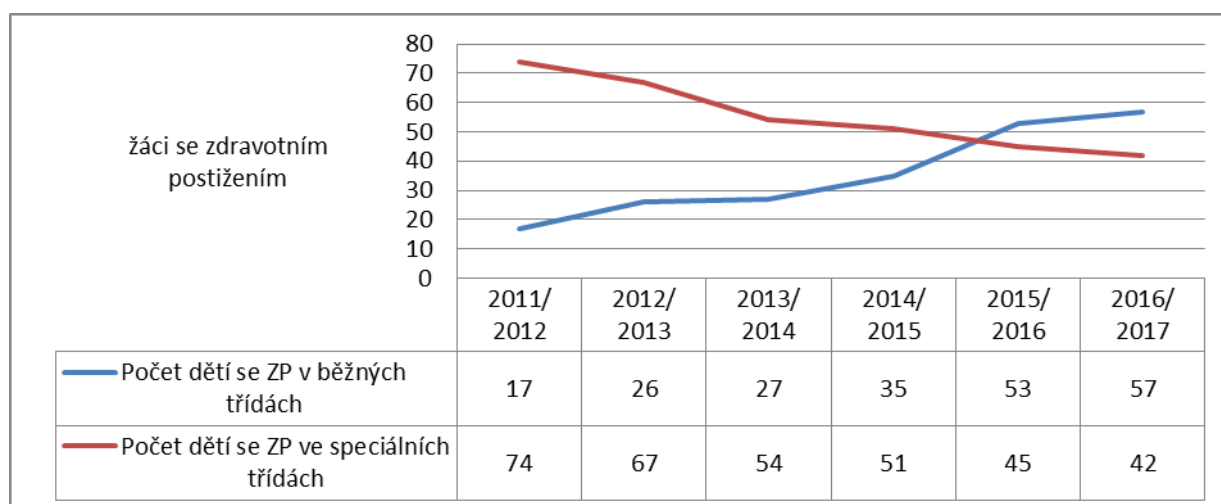

Zdroj: výkaz o základní škole S1-01 k 30. září daného roku, výkazy Ústavu pro informace ve vzdělávání

Zajímavé je srovnání vývoje počtu žáků se zdravotním postižením v běžných a speciálních třídách. Zatímco v běžných třídách žáků se zdravotním postižením postupně přibývá, ve speciálních třídách dochází k opačnému efektu.

Integrace dětí se zdravotním postižením mezi intaktní spolužáky je z mnoha důvodů žádoucí, vždy je však nutné individuálně vyhodnotit potřeby každého z těchto žáků a přizpůsobit jim prostředí i výuku. Pro školy to znamená nemalé personální, investiční a provozní náklady. Tento trend může pokračovat v souvislosti s inkluzivním vzděláváním a mít negativní dopady pro ZŠ Neulingerova, Dačice v podobě snížení jejích příjmů.

Graf 7 – Vývoj počtu žáků se zdravotním postižením v běžných a speciálních třídách od školního roku 2011/2012

Zdroj: výkaz o základní škole S1-01 k 30. září daného roku, výkazy Ústavu pro informace ve vzdělávání

Obsazenost základních škol

Údaje o obsazenosti základních škol upřesňují data o celkových počtech žáků (ty samy o sobě nevyprávějí o tom, jak jednotlivé školy využívají své kapacity). Celková obsazenost, vzhledem k součtu kapacit, činí v současnosti 57 %. Tento údaj se však významně liší u jednotlivých základních škol. Průměrná obsazenost činí 51 %.

K nejlépe obsazeným základním školám patří Dačice, Komenského (82 %) a Velká Lhota (80 %). Na opačném pólu stojí základní školy Budeč (7 %), Dešná (22 %) a Dačice, Neulingerova (24 %). Základní škola Budeč vykazuje dlouhodobě velmi nízkou obsazenost, navíc zde dochází k úbytku žáků. Tato škola se s totožným problémem potýká rovněž u předškoláků, její zachování v dalších letech bude pro zřizovatele nelehkým úkolem.

Tab. 18 – Obsazenost základních škol k 30. 9. 2016

Název školy	Kapacita	Počet žáků	Volná místa	Obsazenost
ZŠ a MŠ Budeč	150	10	140	7 %
ZŠ a MŠ Budíškovice	50	35	15	70 %
ZŠ a MŠ Český Rudolec	250	76	174	30 %
ZŠ Dačice, B. Němcové	470	338	132	72 %
ZŠ Dačice, Komenského	575	474	101	82 %
ZŠ Dačice, Neulingerova	177	42	135	24 %
ZŠ a MŠ Dešná	60	13	47	22 %
ZŠ Slavonice	450	237	213	53 %
ZŠ a MŠ Staré Hobzí	130	88	42	68 %
ZŠ a MŠ Studená	400	232	168	58 %
ZŠ a MŠ Velká Lhota	35	28	7	80 %
Celkem	2 747	1 573	1 174	57 %

Zdroj: výkaz o základní škole S1-01 k 30. září daného roku, výkazy Ústavu pro informace ve vzdělávání

Prognóza vývoje počtu žáků v základních školách

Prognóza vývoje počtu žáků v základních školách byla zpracována v rámci projektu Systémová podpora rozvoje meziobecní spolupráce v ČR v rámci území správních obvodů obcí s rozšířenou působností. Údaje vycházejí z dat ČSÚ a obecné prognózy vývoje počtu obyvatel v České republice, která byla následně přepočtena na počty žáků v řešeném území.

Odhaduje se, že do roku 2018 dojde ke zvýšení počtu žáků v základních školách. Poté se očekává opětovný pokles jejich počtu, který by však měl být vyšší než současný. Kolísání počtu obyvatel se bude lišit v jednotlivých obcích ORP Dačice, v důsledku toho se různě projeví na obsazenosti konkrétních základních škol.

Z tabulky č. 17 a údajů o současné obsazenosti základních škol je evidentní výrazné nenaplnění jejich kapacit. Přestože se očekává přírůstek žáků, značná nenaplněnost kapacit základních škol přetrvává. Problematika nenaplněnosti kapacit se bude i v budoucnu značně lišit v jednotlivých obcích. V této souvislosti bude nutná úzká spolupráce obcí, jakožto zřizovatelů škol. Zejména menší obce budou pravděpodobně nuceny zvážit otázku slučování škol, případně jejich rušení. Zřizovatelé většiny základních škol by měli posoudit možnost snížení stávajících kapacit.

Tab. 19 – Předpokládaný vývoj počtu žáků a obsazenosti základních škol

Období	Počet	Volná místa = kapacita – počet žáků	Počet žáků / kapacita v %
Kapacita ZŠ k 30. 9. 2016	2 747		
Počet žáků v ZŠ k 30. 9. 2016	1 573	1 174	57,26
Předpoklad počtu žáků v ZŠ ke konci roku 2018	1 850	897	67,34
Předpoklad počtu žáků v ZŠ ke konci roku 2023	1 770	977	71,54

Zdroj: projekt Systémová podpora rozvoje meziobecní spolupráce v ČR v rámci území správních obvodů obcí s rozšířenou působností

Vývoj počtu pracovníků v základních školách

Základní školy jsou tvořené týmem pedagogických a nepedagogických pracovníků. Mezi pedagogické pracovníky řadíme učitele a ostatní pedagogické pracovníky (v základních školách nejčastěji asistenti pedagoga, výchovní poradci, speciální pedagogové, případně psychologové). Tito pracovníci se podílejí na přímé výuce žáků, chodu školní družiny, poradenství pro volbu profesního směřování a dalších úkonech souvisejících s aktivitami školy. Nepedagogičtí pracovníci zajišťují provozní záležitosti. Do této kategorie počítáme nejčastěji účetní nebo hospodáře, pracovníky školních jídelen, školníky a pracovníky provádějící úklid. Celorepublikově ve školství převažují ženy, tento trend je patrný také v základních školách ve sledovaném území.

V aktuálním školním roce pracuje v základních školách na území ORP Dačice celkem 92 osob, z toho je 78 pedagogických pracovníků a 14 nepedagogických.

Tab. 20 – Vývoj počtu pracovníků v základních školách od školního roku 2011/2012

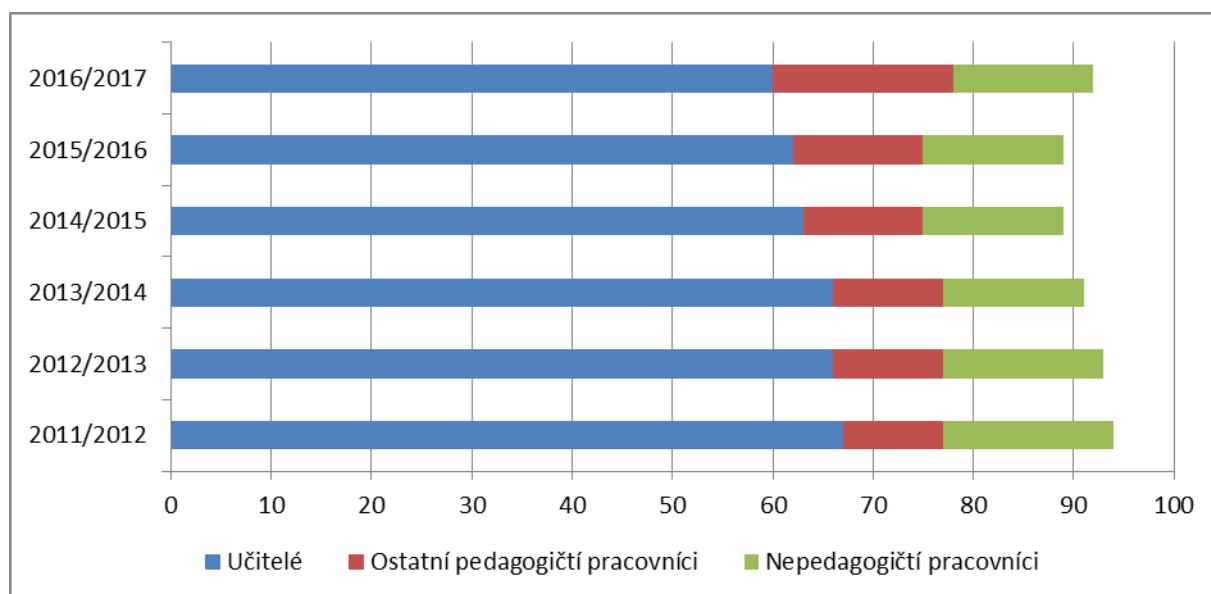
Školní rok	Celkem	Učitelé	Počet žáků na učitele	Ostatní pedagogičtí pracovníci	Nepedagogičtí pracovníci
2016/2017	92	60	26,22	18	14
2015/2016	89	62	25,31	13	14
2014/2015	89	63	25,17	12	14
2013/2014	91	66	23,70	11	14
2012/2013	93	66	24,38	11	16
2011/2012	94	67	23,99	10	17

Zdroj: výkaz P1-04, 3. čtvrtletí (odd. IV.) daného roku a výkazu o ředitelství k 30. září daného roku; výkazy Ústavu pro informace ve vzdělávání

Vývoj celkového počtu pracovníků v základních školách příliš nekopíruje vývoj počtu žáků. Od počátku sledovaného období lze pozorovat postupné snižování počtu učitelů. Žáků významně ubylo ve školním roce 2013/2014, ke snížení počtu učitelů však došlo až v následujícím školním roce, kdy paradoxně přibýlo 22 žáků.

Počet žáků na jednoho učitele zpočátku sledovaného období mírně kolísá, od školního roku 2014/2015 se postupně zvyšoval.

Graf 8 – Vývoj počtu pracovníků v základních školách od školního roku 2011/2012

Zdroj: výkaz P1-04, 3. čtvrtletí (odd. IV.) daného roku a výkazu o ředitelství k 30. září daného roku; výkazy Ústavu pro informace ve vzdělávání

Zcela opačný vývoj probíhal u ostatních pedagogických pracovníků. Jejich počet se od počátku sledovaného období postupně zvyšoval bez ohledu na vývoj počtu žáků. V aktuálním školním roce můžeme pozorovat jejich skokový nárůst. Zvýšení počtu ostatních pedagogických pracovníků je bezesporu důsledkem zvyšování počtu žáků se zdravotním postižením a specifickými vzdělávacími potřebami v běžných třídách. Je pravděpodobné, že tento trend bude v souvislosti s inkluzivním vzděláváním pokračovat.

Počet nepedagogických pracovníků v základních školách se na počátku sledovaného období snížil a poté se ustálil na čísle 14 nezávisle na vývoji počtu žáků.

Tab. 21 – Vývoj pracovních úvazků pracovníků v základních školách od školního roku 2011/2012

Školní rok	Celkem	Učitelé	Počet žáků na úvazek učitele	Ostatní pedagogičtí pracovníci	Nepedagogičtí pracovníci
2016/2017	83,63	57,72	27,25	12,63	13,28
2015/2016	79,60	57,42	27,32	9,20	12,98
2014/2015	79,98	58,24	27,23	8,76	12,98
2013/2014	81,43	60,20	25,98	8,25	12,98
2012/2013	83,70	62,50	25,74	6,91	14,29
2011/2012	85,16	62,60	25,67	7,21	15,35

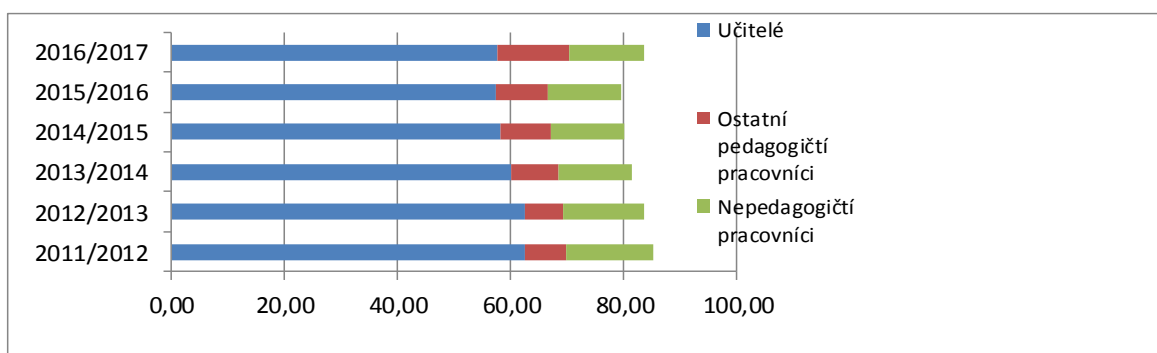
Zdroj: výkaz P1-04, 3. čtvrtletí (odd. IV.) daného roku a výkazu o ředitelství k 30. září daného roku; výkazy Ústavu pro informace ve vzdělávání

Celkové pracovní úvazky zaměstnanců základních škol od počátku sledovaného období setrvale klesaly až do aktuálního školního roku, kdy se přiblížily na úroveň školního roku 2012/2013. Obdobná situace je patrná u pracovních úvazků učitelů, jejich nárůst v letošním školním roce je však velmi mírný a nedosahuje úrovně školního roku 2012/2013.

Počet žáků na pracovní úvazek učitele se ve sledovaném období postupně zvyšoval, až v aktuálním školním roce se tento počet mírně snížil. Udržitelnost kvalitní výuky při tomto počtu žáků na pracovní úvazek učitele vyžaduje přijímání ostatních pedagogických pracovníků a jejich úzkou spoluprací s učiteli. V souvislosti s inkluzivním vzděláváním to bude stále naléhavější téma.

Odpovídá tomu i vývoj pracovních úvazků ostatních pedagogických pracovníků, který kopíruje vývoj jejich celkového počtu. V posledních pěti letech se jejich pracovní úvazky setrvale zvyšují.

Graf 9 – Vývoj pracovních úvazků v základních školách od školního roku 2011/2012

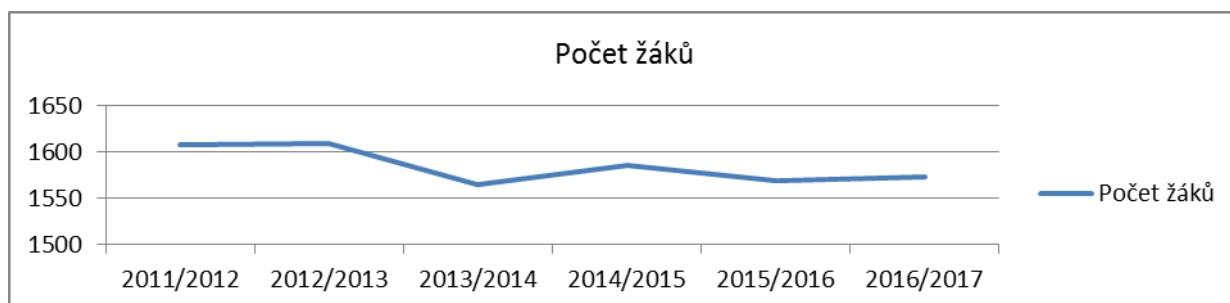

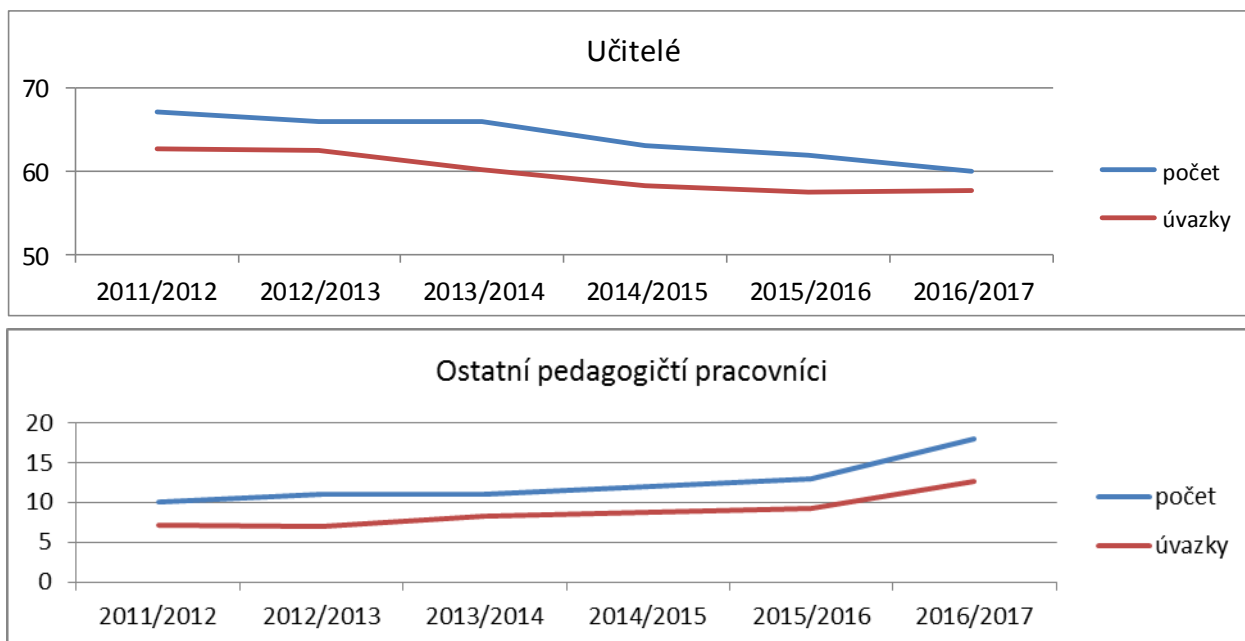
Zdroj: výkaz P1-04, 3. čtvrtletí (odd. IV.) daného roku a výkazu o ředitelství k 30. září daného roku; výkazy Ústavu pro informace ve vzdělávání

Pracovní úvazky nepedagogických pracovníků ve sledovaném období zpočátku klesaly, poté zůstaly několik let neměnné, v aktuálním školním roce došlo k jejich mírnému navýšení.

Zajímavé je srovnání grafického znázornění vývoje počtu učitelů a ostatních pedagogických pracovníků (v absolutních počtech i v přepočtu na pracovní úvazky) s vývojem celkového počtu žáků v základních školách. Při tomto srovnání je patrné, že počet žáků ve sledovaném období kolísal daleko více než počet učitelů a ostatních pedagogických pracovníků. Počet učitelů ve sledovaném časovém úseku postupně klesal, jejich úvazky se snižovaly pozvolněji. Oproti tomu počty ostatních pedagogických pracovníků zaznamenaly postupný nárůst, v přepočtu na pracovní úvazky z počátku období méně intenzivní.

Graf 10 – Vývoj počtu žáků a pracovníků v základních školách od škol. r. 2011/2012

Zdroj: výkaz o základní škole S1-01 k 30. září daného roku, výkaz P1-04, 3. čtvrtletí (odd. IV.) daného roku a výkazu o ředitelství k 30. září daného roku; výkazy Ústavu pro informace ve vzdělávání

Počty nekvalifikovaných pedagogických pracovníků v základních školách ve sledovaném období kolísaly. Jejich nejvyšší procentní podíl činil 8 % ve školním roce 2014/2015, nejnižší pak 2,67 % v následujícím školním roce. V přepočtu na pracovní úvazky pak bylo dosaženo jejich nejnižšího procentního zastoupení (1,99 %) ve školním roce 2015/2016, nejvyšší hodnotu (8,59 %) nalezneme na počátku sledovaného časového úseku.

Tab. 22 – Celkový přehled pracovníků v základních školách od školního roku 2011/2012

Školní rok	Počet pracovníků celkem		Učitelé		Ostatní pedagogičtí pracovníci		Z toho nekvalifikovaní		Nepedagogičtí pracovníci	
	Počet	Úvazky	Počet	Úvazky	Počet	Úvazky	Počet	Úvazky	Počet	Úvazky
2016/2017	92	83,63	60	57,72	18	12,63	3	2,32	14	13,28
2015/2016	89	79,60	62	57,42	13	9,20	2	1,32	14	12,98
2014/2015	89	79,98	63	58,24	12	8,76	6	3,34	14	12,98
2013/2014	91	81,43	66	60,20	11	8,25	3	2,40	14	12,98
2012/2013	93	83,70	66	62,50	11	6,91	6	5,10	16	14,29
2011/2012	94	85,16	67	62,60	10	7,21	6	6,00	17	15,35

Zdroj: výkaz P1-04, 3. čtvrtletí (odd. IV.) daného roku a výkazu o ředitelství k 30. září daného roku; výkazy Ústavu pro informace ve vzdělávání

Kolísání procentního zastoupení nekvalifikovaných pedagogických pracovníků je dáno zčásti generační obměnou, přijímáním nových a zvyšováním kvalifikace stávajících pracovníků. Pozitivní je fakt, že v průběhu sledovaného období počet nekvalifikovaných pedagogických pracovníků nepřekročil 9 %. Údaje o počtu nekvalifikovaných pracovníků je nutné analyzovat s určitou rezervou, protože nevypovídají o tom, kolik pracovníků si potřebnou kvalifikaci momentálně doplňuje, kolik pracovníků splňuje mírně odlišnou kvalifikaci apod.

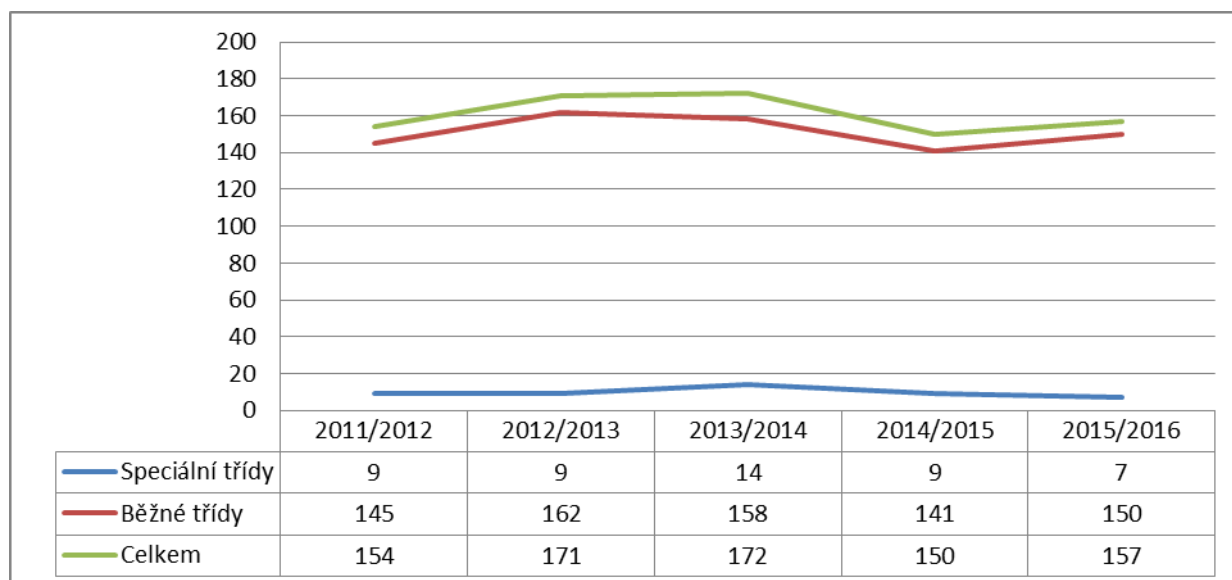
Docházka do škol a informace týkající se dokončení základního vzdělání

Počty absolventů základních škol, kteří získali základní vzdělání, v jednotlivých letech sledovaného období kolísají, nekopírují však celkové počty žáků základních škol. Celkově nejvíce absolventů (172) vykazuje školní rok 2013/2014, nejméně (150) pak školní rok 2014/2015.

Vyrovnanější vývoj počtu absolventů mají speciální třídy. Nejvíce absolventů ZŠ Neulingerova, Dačice bylo ve školním roce 2013/2014, kdy tuto školu úspěšně absolvovalo celkem 14 žáků. Nejméně, konkrétně 7, jich bylo ve školním roce 2015/2016.

Křivka vývoje počtu absolventů běžných tříd je méně vyrovnaná, rozdíl mezi nejvyšší a nejnižší hodnotou činí 19. Běžné třídy úspěšně absolvovalo nejvíce žáků (162) ve školním roce 2012/2013, nejméně (141) pak ve školním roce 2014/2015.

Graf 11 – Vývoj počtu absolventů základních škol od školního roku 2011/2012

Zdroj: výkaz M3 o základní škole

Školní docházka je povinná po dobu devíti školních roků. Z různých důvodů může docházet k jejímu ukončení v jiném než 9. ročníku, nebo k jejímu prodloužení.

Speciální třídy vykazují spíše prodloužení školní docházky. Nejvíce absolventů, kteří ukončili školní docházku v 10. ročníku, evidujeme ve školním roce 2013/2014.

Naproti tomu v běžných třídách je častější ukončení školní docházky v 7. a 8. ročníku. Jedná se o žáky, kteří museli opakovat jednu nebo dvě třídy. Nejvíce takových žáků bylo také ve školním roce 2013/2014.

Tab. 23 – Celkový přehled ukončení školní docházky v základních školách od školního roku 2011/2012

Žáci, kteří ukončili školní docházku		v 1. - 5. ročníku	v 6. ročníku	v 7. ročníku	v 8. ročníku	v 9. ročníku	v 10. ročníku
2015/2016	běžné třídy	0	0	0	8	142	0
	speciální třídy	0	0	1	0	7	0
2014/2015	běžné třídy	0	0	2	8	131	0
	speciální třídy	0	0	0	0	9	0
2013/2014	běžné třídy	0	0	1	13	144	0
	speciální třídy	0	0	0	0	14	3
2012/2013	běžné třídy	0	0	1	11	150	0
	speciální třídy	0	0	0	0	9	1
2011/2012	běžné třídy	0	0	0	3	142	0
	speciální třídy	0	0	0	0	9	0

Zdroj: výkaz M3 o základní škole

Pro základní školy může být problematický přestup žáků na víceletá gymnázia. Počty těchto žáků se v posledních letech zvyšují, což může být rizikové zejména pro menší školy, které se potýkají s nedostatkem žáků.

Tab. 24 – Počty žáků, kteří přešli na gymnázium od školního roku 2011/2012

Žáci, kteří přešli na gymnázium:	v 5. třídě	v 7. třídě
2015/2016	28	1
2014/2015	28	1
2013/2014	18	0
2012/2013	15	0
2011/2012	19	0

Zdroj: výkaz M3 o základní škole

Zhodnocení technického stavu a stavu vybavenosti základních škol, rozbor investičních a neinvestičních potřeb základních škol včetně jejich součástí

Stejně jako mateřské školy potřebují i základní školy při své činnosti zajistit stravování dětí i pracovníků, k čemuž slouží školní jídelny. Základní školy svým žákům navíc nabízejí volnočasové aktivity a školní družiny. Pro všestranný rozvoj žáků slouží vybavení pro sportovní a pohybové aktivity, rozvíjející motoriku dětí a další vybavení pro venkovní aktivity.

Dostupnost a rozbor školních jídelen

Ve sledovaném území funguje 10 školních jídelen zajišťujících stravování pro základní školy. Školní jídelny jsou většinou součástí základních škol. Výjimku tvoří dačické základní školy, pro které zajišťuje stravování samostatný subjekt Školní jídelna Dačice. Ta vaří pro žáky a zaměstnance ZŠ B. Němcové, ZŠ Komenského, ZŠ Neulingerova, Gymnázia Dačice a pro zaměstnance ZUŠ Dačice. V některých případech jsou školní jídelny společné pro základní i mateřskou školu. Celková kapacita školních jídelen činí 2 975 strážníků, k 31. 10. 2016 zajišťují stravování pro 1 935 dětí. Žáci ZŠ Komenského, kteří studují v prostorách v ulici Bratrská, využívají ke svému stravování Školní jídelnu MŠ Dačice.

Většina školních jídelen v rámci doplňkové činnosti zajišťuje obědy i pro další osoby (např. bývalé učitele, klienty pečovatelské služby apod.).

Pro stravování žáků v základních školách platí informace uvedené v části týkající se mateřských škol. Koncepce stravování pro některé rodiče nabývá na významu s ohledem na zajištění vyvážené stravy pro své děti nebo s ohledem na přibývajícím výskyt potravinových alergií a intolerancí složek potravin.

Jak již bylo uvedeno výše, rozmáhá se chudoba některých rodin, které si nemohou dovolit financovat školní stravování svých dětí. Takovým rodinám, zejména na základních školách, pomáhají neziskové organizace. Například obecně prospěšná společnost Women for Women zřídila projekt Obědy pro děti. V poslední době vznikají podobné projekty iniciované některými kraji.

Tab. 25 – Přehled školních jídelen základních škol

Název školy/jídelny	Kapacita ZŠ	Školní jídelna	Kapacita školní jídelny
ZŠ a MŠ Budeč	150	ANO	150 společně s MŠ
ZŠ a MŠ Budíškovice	50	ANO	75 společně s MŠ
ZŠ a MŠ Český Rudolec	250	ANO	250 společně s MŠ
ŠJ Dačice		Samostatný subjekt pro stravování dačických základních škol	1 200
ŠJ MŠ Dačice		Stravování žáků ZŠ Komenského navštěvujících pracoviště v ulici Bratrská	312** společně s MŠ
ZŠ a MŠ Dešná	60	ANO	110 společně s MŠ
ZŠ Slavonice	450	ANO	430
ZŠ a MŠ Staré Hobzí	130	ANO	180 společně s MŠ
ZŠ a MŠ Studená	400	ANO	520 společně s MŠ
ZŠ a MŠ Velká Lhota	35	ANO	60 společně s MŠ
Celkem	1 525*		2 975

Zdroj: Rejstřík škol a školských zařízení MŠMT

* K celkové kapacitě základních škol je nutné přičíst ještě kapacitu všech základních škol v Dačicích ($1\,525 + 470 + 575 + 177 = 2\,747$)

** V celkové kapacitě školních jídelen není započítána kapacita školní jídelny MŠ Dačice, vzhledem k tomu, že cílovou skupinou jejích strávníků jsou děti z MŠ, žáků ZŠ se zde stravuje 79

Tab. 26 – Vývoj počtu stravovaných žáků a pracovníků ve školních jídelnách od školního roku 2011/2012

Školní rok	Počet školních jídelen	Počet stravovaných žáků	Počet pracovníků
2016/2017	10	1 935	44
2015/2016	10	1 918	46
2014/2015	10	1 916	47
2013/2014	10	1 905	47
2012/2013	10	1 921	47
2011/2012	10	1 936	47

Zdroj: Výkaz o činnosti zařízení školního stravování podle stavu k 31. 10. příslušného roku

Celková kapacita školních jídelen se ve sledovaném období pro základní školy neměnila, k navýšení kapacity školní jídelny došlo v případě MŠ Dačice v souvislosti s navýšením počtu dětí a kapacity MŠ. Kapacity školních jídelen nejsou plně využity pro stravování dětí, školní jídelny mají dostatečné kapacitní rezervy pro doplňkovou činnost. Počet pracovníků v posledních letech poklesl, tento pokles je však irelevantní po přepočtu na pracovní úvazky.

Dostupnost a rozbor školních družin a školních klubů

Školní družiny a kluby jsou školská zařízení zajišťující výchovu žáků mimo školní vyučování. Jejich navštěvování není pro žáky povinné, jde o zpoplatněnou službu. Jsou výhodné zejména pro zaměstnané rodiče žáků I. stupně a pro dojíždějící.

Školní družina využívá pedagogiku volného času, která je mezistupněm výchovy ve škole a rodinnou výchovou. Žáci zde mohou strávit čas formou individuálních i kolektivních her. Pobyt ve školní družině by měl žákům umožnit kvalitní relaxaci po školním vyučování formou zájmových činností. Některé školní družiny nabízí sportovní aktivity a výlety. Školní družiny plní významnou výchovnou i vzdělávací funkci, působí preventivně proti vzniku patologických sociálních jevů a pozitivně působí na socializaci žáků.

Ve sledovaném území působí školní družiny při všech základních školách, jejich celková kapacita aktuálně činí 682 žáků. Nepůsobí zde žádný školní klub. Ve školním roce 2016/2017 došlo k navýšení kapacity školní družiny na školách: ZŠ Budiškovice, ZŠ B. Němcové a ZŠ Komenského v Dačicích, ZŠ Studená. Celkově se kapacita školních družin zvýšila o 95 žáků.

Tab. 27 – Přehled školních družin základních škol

Název školy	Kapacita ZŠ	Školní družina	Kapacita školní družiny
ZŠ a MŠ Budeč	150	ANO	25
ZŠ a MŠ Budíškovice	50	ANO	50
ZŠ a MŠ Český Rudolec	250	ANO	50
ZŠ B. Němcové Dačice	470	ANO	90
ZŠ Komenského Dačice	575	ANO	150
ZŠ Neulingerova Dačice	177	ANO	30
ZŠ a MŠ Dešná	60	ANO	30
ZŠ Slavonice	450	ANO	100
ZŠ a MŠ Staré Hobzí	130	ANO	42
ZŠ a MŠ Studená	400	ANO	90
ZŠ a MŠ Velká Lhota	35	ANO	25
Celkem	2 747		682

Zdroj: Rejstřík škol a školských zařízení MŠMT

Od školního roku 2011/2012 neustále stoupá počet žáků navštěvujících školní družiny. K nenaplnění kapacit dochází spíše na malých školách, větší školy řeší opačný problém, tedy vyšší poptávku po školní družině, než je jejich kapacita.

V souvislosti s přibývajícími žáky ve školní družině a zvyšování kapacity dochází také k adekvátnímu zvyšování počtu pracovníků, případně pracovních úvazků. Zejména v posledních letech lze pozorovat značné meziroční zvyšování pracovníků školních družin.

Data o využívání školní družiny svědčí o tom, že pro žáky zaměstnaných rodičů a pro dojíždějící žáky je školní družina smysluplnou alternativou trávení času mimo školní výuku. Do budoucna bude mít pravděpodobně stále významnější roli, i když jde o placenou službu.

Tab. 28 – Vývoj počtu dětí a pracovníků ve školních družinách od školního roku 2011/2012

Školní rok	Počet školních družin	Počet dětí ve školních družinách	Absolutní počet pracovníků
2016/2017	11	601	29
2015/2016	11	547	26
2014/2015	11	532	22
2013/2014	11	527	22
2012/2013	11	514	21
2011/2012	11	498	22

Zdroj: Výkaz o školní družině – školním klubu podle stavu k 31. 10. příslušného roku

Dostupnost a rozbor součástí souvisejících s pohybovou aktivitou

Všechny základní školy v daném území mají k dispozici prostory pro pohybovou aktivitu. Využívají jak vlastní tělocvičny, tak jiná sportoviště v závislosti na jejich dostupnosti v dané obci. Výhodu mají v tomto žáci škol ve větších obcích. Školy v ORP Dačice postupně modernizují vybavení pro pohybové aktivity, často s využitím rozmanitých dotačních titulů.

SWOT analýza základních škol na Dačicku

Silné stránky	Slabé stránky
<ul style="list-style-type: none"> • Dostatečně pestrá nabídka vzdělávacích seminářů • Velká podpora zřizovatelů • Existence malotřídních škol – žáci nemusí dojíždět na I. stupni do větších škol mimo své bydliště. • Optimální rozmístění škol v území • Výborná (dobrá) kvalita budov • Zájem rodičů - především u menších škol • Stále ještě nadšená část učitelského sboru pro svou práci 	<ul style="list-style-type: none"> • Nízká úroveň některých seminářů • Téměř nemožná zastupitelnost za účast na školení a za nemoc u malotřídních škol • Ředitel školy není manažer pro vzdělávání, ale musí se starat o školu • Část rodičů nemá zájem o aktivní spolupráci se ZŠ • Děti nejsou motivovány ke vzdělávání • Malé pravomoci učitelů a ředitelů • Velká práva žáků a rodičů (zneužívání těchto práv) • Nekoncepčnost školství (dlouhodobá) • Nepřipravenost projektů ministerstvem • Rychle se měnící legislativa • Často se mění ministři školství • Ze strany ministra chybí metodické vedení
Příležitosti	Ohrožení
<ul style="list-style-type: none"> • Působení na rodiče, aby více motivovali děti ke vzdělávání • Další rozvoj vzájemné spolupráce (školy, školky, organizace, obce, firmy atd.) • Lepší finanční ohodnocení pracovníků škol 	<ul style="list-style-type: none"> • Časová náročnost administrativy (projekty, žádosti o dotace) • Šablony nereagují na současný stav • Nedostatek kvalifikovaných pracovníků hrazených ze šablon (učitelé, psychologové, spec. pedagogové a spec. učitelé) • Vznik soukromých základních škol (nábor jen nejlepších žáků, slabší zůstanou ve státních školách) • „Vydírání“ penězi (podnikatelé diktují podmínky) • Učitel v roli „sluhy“ (již to není poslání) • Nedostatek kvalitních učitelů, což souvisí se špatným ohodnocením jejich práce. Na školách často zůstávají ti, kteří by se jinde neuplatnili. Schopnější často odcházejí • Konkurence škol

Zdroj: pracovní skupina základních škol

1. 4. 3 Základní umělecké vzdělávání

Na území ORP Dačice působí dvě základní umělecké školy (ZUŠ), a to v Dačicích (s pobočkou ve Slavonicích) a ve Studené. Zřizovatelem obou ZUŠ je Jihočeský kraj.

Ve Studené působí pobočka ZUŠ Vítězslava Nováka, Jindřichův Hradec. Je zde vyučován hudební obor, konkrétně výuka klavíru, zobcové flétny, trubky, kytary a hudební nauky.

ZUŠ Dačice má hlavní pracoviště v Dačicích, odloučené pracoviště ve Slavonicích. Škola poskytuje vzdělání v hudebním a výtvarném oboru. V hudebním oboru se vyučuje hra na tyto nástroje: zobcová flétna, příčná flétna, klarinet, fagot, saxofon, trubka, lesní roh, pozoun, tenor, baryton, tuba, bicí nástroje, kytara, elektrická kytara, baskytara, housle, kontrabas, klavír, akordeon, elektronické klávesové nástroje. Dále se vyučuje sólový, komorní a sborový zpěv a teoretická výuka všeobecné hudební nauky. Ve výtvarném oboru se vyučuje malba, kresba, grafika, prostorová tvorba, objektová a akční tvorba, nové technologie, koláže, výroba keramiky, výtvarná kultura a příprava na talentové zkoušky.

Žáci ZUŠ Dačice se uplatňují v akordeonovém, houslovém, flétnovém a žesťovém souboru, v tanečním orchestru, v jazzovém orchestru, v Městském dechovém orchestru ZUŠ a v pěveckých sborech. Na svých vystoupeních a koncertech získávají obdiv posluchačů a v soutěžích dosahují vynikajících výsledků. Aktivity ZUŠ jsou součástí kulturního dění v Dačicích a Slavonicích.

1. 4. 4 Neformální a zájmové vzdělávání

Dům dětí a mládeže (DDM) nabízí pestrou nabídku zájmových kroužků a kurzů. Je odloučeným pracovištěm DDM Jindřichův Hradec a jeho zřizovatelem je Jihočeský kraj.

DDM Dačice je schopen organizačně zajistit akce pro děti dle přání škol, podniků nebo jiných zájemců. DDM nabízí navíc kurzy pro mladistvé a dospělé. Pro maminky s malými dětmi zde funguje BABY KLUB Sluníčko. Velmi zajímavý je bezplatný kurz anglického jazyka pro prarodiče s vnoučaty. DDM Dačice pravidelně pořádá letní tábor v Dolním Radíkově a příměstský tábor v Dačicích. Letní tábory v obou formách jsou dětmi velmi oblíbené a rodičům usnadňují zajištění péče o potomky v době letních prázdnin.

Kromě výše uvedeného zajišťuje DDM Dačice řadu jednodenních akcí, výletů a podílí se na kulturním dění v Dačicích. Zejména mažoretkové kroužky slaví v posledních letech velké úspěchy. Ve spolupráci s Městem Dačice organizace hledá nové prostory pro své působení.

Tab. 29 – Zájmové kroužky nabízené DDM Dačice

Typ kroužků	Nabízené kroužky
Přírodovědné a technické kroužky:	Zookroužek, Fotografický kroužek
Rukodělné kroužky:	Papírový modelář, Cukrové panenky, Háčkování
Výtvarné a keramické kroužky:	Keramika I., Keramika II., Výtvarný ateliér Pastelka, Výtvarný ateliér Bublina, Pedigová dílna Košíček
Sportovní a pohybové kroužky:	Míčové hry I., Míčové hry II., Gymnastika a sportovní hry
Hudební kroužky:	Malé písňalky, Kytara k táboráku
Mažoretkové kroužky:	Přípravka mažoretky dětí, Přípravka mažoretky, Mažoretky kadetky, Mažoretky juniorky, Mažoretky seniorky, Sóloformace
Taneční kroužky:	Aerobik Pomněnky – začátečníci, Aerobik Sněženky – začátečníci, pokročilí, Aerobik Sedmikrásky, Aerobik Slunečnice, Španělské flamengo pro děti, Orientální tanec pro děti

Zdroj: Internetové stránky DDM Dačice

V jednotlivých obcích zajišťuje volnočasové aktivity řada spolků a neformálních uskupení. Níže jsou uvedené organizace zajišťující neformální a zájmové aktivity v jednotlivých obcích ORP Dačice.

Tab. 30 – Neformální a volnočasové aktivity zajišťované v obcích ORP Dačice

Obec	Aktivity a jejich organizátoři
Báňovice	Obec Báňovice pořádá jednak kulturní akce pro děti, velikonoční a adventní dílny, a také sportovní akce, jako je např. oslava dne dětí a sportovní dny, při kterých využívá multifunkční hřiště.
Budeč	SDH Budeč, v rámci své činnosti, děti seznamuje s činností SDH, pravidelně probíhají tréninky dětí a příprava na závody v požárním sportu. Kromě toho se SDH podílí na pořádání různých dětských soutěží, např. ping-pong, sportovní den apod.
Budíškovice	Obecní knihovna Budíškovice ve svých prostorách organizuje pravidelné výtvarné dílny, dále se zapojuje do programů jako je Filozofie pro děti, Noc s Andersenem a dalších aktivit propagujících čtení a knihy. Sokol Budíškovice, kromě sportovních aktivit pro děti (jóga pro děti, sportovní hry pro děti), organizuje i akce pro širokou veřejnost, jako je karneval, dětský sportovní den či čarodějnice.

Cizkrajov	Obec Cizkrajov zajišťuje volnočasové aktivity ve spolupráci s místními organizacemi SDH Cizkrajov, Spolek rybářů Cizkrajov a TJ Vysočina. Během roku probíhají tematické akce – dětský karneval, dětský den, rybářské závody, živý Betlém a adventní tvoření, přes léto jsou pořádány výtvarné a tvořivé dílny pro děti i jejich rodiče (např. náušnickování, brožování, keramika, pletení košíků aj.). K činnosti jsou využívány prostory kulturního domu, jehož rekonstrukce je záměrem do nadcházejících let.
Červený Hrádek	Obec Červený Hrádek ve spolupráci s místními maminkami organizuje pravidelné akce pro děti – Mikulášská besídka, pálení čarodějnic, dětský den, ukončení prázdnin.
Český Rudolec	V Českém Rudolci jsou pro děti nabízeny kroužky v rámci ZŠ, kromě toho se vzdělávání dětí věnuje i místní knihovna.
	Místní část Markvarec: V této obci působí spolek „Za školou“, který organizuje sportovní a kulturní akce pro děti jako pohádkový les, novoroční výšlap, setkávání u vánočního stromu aj.
Dačice	Český rybářský svaz MO Dačice v rámci rybářského kroužku učí děti od vázání háčku přes rozeznávání ryb až k rybolovné technice a připravuje tak děti k získání rybářského lístku.
	Dačický Zvoneček sdružuje děti, dospělé se zdravotním postižením a jejich rodiče. Pro své členy organizuje volnočasové aktivity ve formě výletů, návštěv kulturních a společenských akcí, sportovních aktivit, výtvarných a rukodělných aktivit. Pravidelně také pořádá letní příměstské tábory a akce pro veřejnost (Se Zvonečkem u koní, charitativní ples atd.).
	Divadelní soubor Tyláček je dramatický kroužek pro děti a mládež. Pravidelně přispívá svým vystoupením při živém Betlému, na pasování malých čtenářů, a dalších akcích.
	Junák – český skaut, přístav Dačice organizuje pravidelné schůzky, kde se děti učí vodáckému sportu i skautingu.
	Katolický dům Dačice rozšiřuje nabídku kroužků pro děti z Dačic a okolí (stolní tenis, lezení, ministrantské schůzky, táborský klub, hudebně-výtvarný kroužek pro předškolní děti). V rámci rodinného centra Křižovatka poskytuje místo pro společné setkávání rodičů s malými dětmi (0 – 4 roky) a nabízí vzdělávání rodičů v rámci přednášek. Během roku organizuje také akce pro děti (karneval, jarní workshop, dýňování), divadelní představení a přednášky.
	Městská knihovna Dačice podporuje čtenářskou gramotnost kromě pestré nabídky knih také realizací lekcí informační výchovy s využitím metod kritického myšlení, realizací čtenářských a výtvarných dílen, čtenářskými soutěžemi (Lovci perel) a dalšími projekty (Noc s Andersenem, Knižka pro prvňáčka – pasování na čtenáře, komunitní zahrada, divadelní představení pro děti aj.).
	Sdružení Lávky organizuje pravidelně environmentálně zaměřenou akci se soutěžemi a aktivitami pro děti ke Dni země.

	Sdružení Petrov (Brno) zajišťuje pořádání křesťanského letního tábora pro děti z Dačic a okolí.
	Místní část Bílkov: SDH Bílkov organizuje pravidelné schůzky dětí („Lištičky“), kde společně tvoří a hrají si.
	Místní část Dolní Němčice: Spolek Tvořilek - pořádá řadu aktivit pro děti jako jsou tvořivé dílny, karneval, divadlo, Dětský den, drakiáda, pohybové aktivity, Mikulášskou besídku, stanování aj. Členy jsou převážně místní rodiče a do svých programů se snaží zapojit celé rodiny.
	Místní část Malý Pěčín: Obecní knihovna pořádá 1x týdně tvoření pro děti nebo hraní společenských her. Obec společně s SDH pořádá během roku masopust, pálení čarodějnic, stavění máje, rozloučení s prázdninami, drakiádu, plnění adventních věnců a další akce.
	Místní část Malý Pěčín: Jockey Club Malý Pěčín pracuje systematicky s dětmi v jezdeckém oddílu, kde se děti učí základům chovu a ošetřování koní, trénují jízdu na koních a také se účastní jezdeckých závodů. O prázdninách je nabízen i letní tábor s koňmi.
	Místní část Velký Pěčín: V knihovně probíhají pravidelně tvořivé dílny pro děti. TJ Velký Pěčín se věnuje sportovním aktivitám a také spolupřádá Mikulášskou besídku.
Dešná	Kromě kroužků při ZŠ působí v Dešné také SDH Dešná, který organizuje hasičské soutěže. V místních částech organizují akce pro děti (Mikulášská nadílka, Dětský den apod.).
Horní Slatina	Svaz žen, organizace s dlouholetou tradicí, organizuje řadu akcí pro děti i veřejnost – drakiáda, Mikulášská, Den matek, Dětský den, karneval, Stezka odvahy, ukončení prázdnin aj.
Hříšice	Obec Hříšice pořádá pravidelné tvořivé dílničky pro děti. Ve spolupráci s místními organizacemi (hasiči, sportovci, rybáři, knihovna, MŠ) jsou během roku organizovány další akce pro děti (masopust, karneval, hrkání, pálení čarodějnic, pohádkový les, čertovská show, Noc s Andersenem atp.).
Peč	Obec Peč organizuje pravidelné akce pro děti jako karneval, adventní dílny, ve spolupráci s SDH Peč pálení čarodějnic a Dětský den.
Písečné	SDH Písečné organizuje pravidelné schůzky dětí (tréninky, závody) a také se podílí na organizaci akcí jako Dětský den, Mikulášská besídka, karneval aj.
Slavonice	Inspirace Slavonice pořádá výtvarné a řemeslné dílny pro děti, spolupracuje s metodickým centrem pro vzdělávání NPÚ v Telči, pořádá různé kulturní akce.
	Junák Slavonice zajišťuje pravidelné schůzky skautů, dále výlety, výpravy do přírody a také letní tábory.
	Rybářský svaz Slavonice – rybářský kroužek pro děti.
	Římskokatolická farnost Slavonice organizuje pro děti pravidelné ministrantské schůzky, víkendové akce a tábory.

	<p>Spolkový dům Slavonice – Slavonická renesanční o.p.s. nabízí vzdělávací environmentální programy pro žáky ZŠ, SŠ i VŠ, dále poskytuje zázemí pro rodičovské centrum Zdroj – pravidelné i příležitostné programy pro rodiče s dětmi (tvůrčí dílny, volnou hernu, cvičení, výlety, besedy, bazary i prázdninové programy) a Volnočasový klub, který poskytuje zázemí starším dětem ve věku 10 – 15 let.</p> <p>Volba pro Slavonicko je spolek, který organizuje nepravidelné aktivity pro děti, které vycházejí často jako nadstavba práce s předškolními a školními dětmi a jejich rodiči (čtenářská a matematická gramotnost – např. čteme dětem, děti čtou dětem, rodiče čtou dětem, senioři čtou dětem, děti čtou seniorům, základy Hejného matematiky – většinou projekty) a na druhé straně jsou to mezigenerační aktivity typu tvoření, poznávací turistika, cyklovýlety a NW.</p>
Staré Hobzí	<p>Organizace Hobzinky pořádá během roku různé akce pro děti – karneval, Dětský den, loučení s létem, Mikulášskou besídku. Bohužel v poslední době není příliš velký zájem dětí. Spolupráce s obcí.</p>
	<p>SDH Staré Hobzí – družstvo dětí – pravidelné tréninky a závody.</p>
Studená	<p>Knihovna Vlasty Javořické pravidelně pořádá besedy pro školu, pasování na čtenáře, knížka pro prvňáčka, Noc s Andersenem, výstavy, besedy cestovatelů, spisovatelů.</p>
	<p>Spolek Studenský čtyřlístek přibližně 1x měsíčně organizuje akce pro děti v přírodě i uvnitř (Dýňování, Mikulášská besídka, Dětský den, vánoční trhy, keramika). Při některých akcích spolupracuje s SK Mlýnská.</p>
	<p>Místní část Sumrakov: Lesní školka (oficiální název Lesní klub) – provozuje ji spolek Na Větvi (Telč) a má zázemí v Sumrakově, kde mají děti k dispozici vybavenou maringotku a prostředí luk, pastvin a lesů. Snaží se uplatňovat respektující a individuální přístup k dětem. Je určena pro děti od 3 do 7 let, zatím funguje 3 dny v týdnu.</p>
Třebětice	<p>Obec Třebětice ve spolupráci s SDH Třebětice pořádá během roku několik akcí pro děti – Dětský den, vánoční a velikonoční tvořivé dílny, masopust a jiné.</p>
Volfířov	<p>V místní knihovně probíhají výtvarné dílny nejen pro děti (jarní, letní, vánoční, na Den matek).</p>
	<p>SDH organizuje akce pro děti během roku (rozloučení s prázdninami, Dýňování, čarodějnice, Dětský den, maškarní atd.).</p>
	<p>Místní část Řečice: V této obci působí obecní knihovna, pravidelně jsou pořádána divadelní představení místního souboru. SDH Řečice pořádá hasičské závody a také se podílí na organizaci Dětského dne a tvořivých dílen s vánoční a velikonoční tematikou.</p>
	<p>Místní část Velká Lhota: SDH se pravidelně věnuje dětem v rámci družstva dětí, pořádání hasičských soutěží. Ve spolupráci se Svazem žen organizují Dětský den, vánoční dílnu a další akce.</p>

Zdroj: Vlastní šetření

SWOT analýza neformálního a zájmového vzdělávání

Silné stránky	Slabé stránky
<ul style="list-style-type: none"> • Široká nabídka volnočasových aktivit • Síť organizací neformálního a volnočasového vzdělávání má historii • Dobrá dostupnost v rámci celého regionu • Vhodné časové rozložení volnočasových aktivit • Organizace spolupracují při plánování akcí • Potenciál přírodního a kulturního dědictví • Fungující svazek obcí MR a MAS • Aktivní obyvatelstvo v regionu • Dobrá spolupráce organizací s obcí/městem • Zájem a nadšení vedoucích pracovníků, kvalitní vedení organizací • Široká orientace na různé typy činností a aktivit • Vysoký zájem dětí a žáků o organizované volnočasové aktivity 	<ul style="list-style-type: none"> • Nedostatek dobrovolníků pro aktivity • Některé děti jsou přetíženy volnočasovými aktivitami • Malá nabídka volnočasových aktivit pro celé rodiny • Rodiče mají málo energie a zájmu na volnočasové aktivity s dětmi • Malá nabídka neformálního vzdělávání (výukové programy) • Nízká informovanost o možnostech volnočasového a neformálního vzdělávání • V malých obcích někdy chybí vhodné zázemí pro některé druhy aktivit • Jistá setrvačnost činnosti pracovníků • V některých oblastech činnosti chybí externisté • Nedostatečná nabídka aktivit podle nejnovějších trendů (nutnost sledovat poslední novinky)
Příležitosti	Ohrožení
<ul style="list-style-type: none"> • Zapojování celých rodin do aktivit • Společenská a finanční podpora neformálního a alternativního vzdělávání • Místní databáze poskytovatelů na webu mikroregionu a větších měst • Osvěta místních samospráv o volnočasových aktivitách a neformálním vzdělávání • Organizace dalších akcí pro děti a mládež • Propagace a zvýšení informovanosti o aktivitách • Další možnosti financování organizací • Vzdělávání vedoucích pracovníků • Pružná nabídka aktivit s moderním zaměřením 	<ul style="list-style-type: none"> • Vyhoření lidských zdrojů • Nedostatek financí pro zajištění služeb pro trvalé udržení (podle momentálního zájmu) • Nedostatečný počet vedoucích pracovníků (zejména na venkově) • Přechodný nízký zájem dětí a mládeže vedoucí k ukončení činnosti

Zdroj: pracovní skupina neformálního a zájmového vzdělávání

1. 5 Zajištění dopravní dostupnosti škol v území

Mikroregion Dačicko je charakteristický nerovnoměrností dopravní obslužnosti. Ta je dána především nejednotnou spádovostí (existence relativně velkého počtu center dojížděky) a existencí tzv. vnitřních periferií (oblasti v rámci státu, které nemají okrajovou polohu, nicméně jsou svým charakterem odlehle/nedostatečně integrované).

Dopravní obslužnost v mikroregionu je kvalitní převážně podél hlavních dopravních tras, které mikroregionem vedou. V prvním případě se jedná o důležitou krajskou spojnicí Jihlavy s jihem České republiky (severo-jihní směr), která je realizována spoji autobusové dopravy po silnici II/406, a posílena vlakovými spoji na trati č. 227. Druhým, relativně vysoce frekventovaným směrem, je západo-východní (silnice I/23, II/408 a II/151), který je charakterizován dálkovou autobusovou dopravou (například mezi Českými Budějovicemi a Brnem) a autobusovými spoji mezi Telčí a Jindřichovým Hradcem, respektive Třebíčí, a mezi Jemnicí a Jindřichovým Hradcem. Oba hlavní přepravní proudy se střetávají ve městě Dačice, které je nejen díky tomuto faktoru obcí s nejlepší dopravní obslužností (počet spojů během jednoho pracovního dne převyšuje hodnotu 70). Tento pozitivní výsledek je umocněn přirozenou centralitou Dačic v oblasti dopravy, město funguje jako přestupní uzel mezi dálkovou autobusovou a místní dopravou (obyvatelé, nejen z Mikroregionu Dačicko, jsou přiváženi do města, kde zastavují dálkové autobusové spoje).

Obce ležící mimo hlavní dopravní trasy jsou charakteristické svou špatnou dopravní dostupností. Autobusové spoje jsou v průběhu dne vypravovány nejintenzivněji zpravidla v ranních a odpoledních hodinách, tedy v době začátku, respektive na konci vyučování/zaměstnání. V ostatních částech dne je intenzita výrazně nižší. V některých oblastech však spoje svůj jízdní řád nepřizpůsobují školní docházce, zaměřují se spíše na dojíždění pracujících do zaměstnání. Zřizovatelé škol opakovaně s dopravci jednájí o nápravě, ale dopravci argumentují tím, že dané spoje navazují na jiné spoje, jejichž jízdní řád nelze upravit. Tento problém se týká zejména žáků dojíždějících z okrajových obcí do ZŠ Slavonice, obdobný problém byl řešen pro dojíždějící do Dačic, kde se však jízdní řád podařilo mírně upravit.

U železniční dopravy se jedná o obdobnou situaci, která je ovšem méně nepravidelná (patrné posílení spojů v ranních a odpoledních špičkách, během dne pravidelný interval spojů).

Tab. 31 – Počty vyjíždějících a dojíždějících do škol

Název obce	Vyjíždějící celkem	Vyjížd'ka do škol				Dojíždějící celkem	Dojížd'ka do škol	
		denně ČR	ostatní ČR	denně zahraničí	ostatní zahraničí		denně ČR	ostatní ČR
Báňovice	23	15	8	0	0	0	0	0
Budeč	25	18	7	0	0	3	3	0
Budiškovice	84	67	17	0	0	2	2	0
Cizkrajov	55	52	2	1	0	0	0	0
Červený Hrádek	20	16	4	0	0	0	0	0
Český Rudolec	61	35	26	0	0	10	10	0
Dačice	286	88	189	5	4	620	573	47
Dobrohošť	5	2	3	0	0	0	0	0
Heřmaneč	17	15	2	0	0	0	0	0
Horní Meziříčko	3	2	1	0	0	0	0	0
Horní Němčice	2	2	0	0	0	0	0	0
Horní Slatina	17	11	6	0	0	0	0	0
Hříšice	43	32	11	0	0	0	0	0
Kostelní Vydří	18	15	3	0	0	0	0	0
Peč	40	31	9	0	0	0	0	0
Písečné	47	35	10	2	0	0	0	0
Slavonice	108	53	52	2	1	36	36	0
Staré Hobzí	23	16	7	0	0	46	45	1
Studená	119	50	69	0	0	29	28	1
Třebětice	49	38	11	0	0	0	0	0
Volfířov	68	46	22	0	0	0	0	0
Županovice	3	3	0	0	0	0	0	0
ORP Dačice	1 116	642	459	10	5	746	697	49

Zdroj: ČSÚ, Strategie Mikroregionu Dačicko v oblasti předškolní výchovy a základního školství, sociálních služeb, odpadového hospodářství a dopravy 2014 – 2023

Ředitelé škol vycházejí dojíždějícím žákům vstříc, tolerují pozdější příchody na ranní vyučování nebo uvolňují dojíždějící žáky dříve z odpolední výuky s ohledem na dostupnost jejich spojů. Všechny školy poskytují dojíždějícím žákům zázemí pro smysluplné trávení času během prodlevy mezi výukou a dopravními spoji.

Nejvíce osob za studiem vyjíždí z obcí Dačice, Studená a Slavonice. Zaměříme-li se na dojíždění do škol, není překvapující informace, že nejvíce žáků dojíždí do Dačic, významnou dojížd'ku do škol můžeme sledovat dále do Starého Hobzí, Slavonic a Studené.

1. 6 Sociální situace

Žijeme v hektické době, která je zaměřena na výkon, individualitu, flexibilitu. Jsme neustále zahlcováni nepřehledným množstvím informací, stále více jsme odkázáni na mobilní technologie, rozmach zažívají nejrůznější sociální sítě. Pociťujeme neustálý tlak, abychom se přizpůsobovali novým trendům. Tyto faktory neovlivňují pouze dospělé, ale významným způsobem také dětskou populaci.

ORP Dačice se nachází v okrajové příhraniční oblasti s nízkou hustotou osídlení a horší dopravní obslužností. Srovnáme-li nezaměstnanost v nejbližších ORP Jihočeského kraje – ORP Jindřichův Hradec a ORP Třeboň, je v ORP Dačice dlouhodobě nejvyšší nezaměstnanost. Pozitivní je skutečnost, že v daném území se nevyskytuje sociálně vyloučená lokalita.

Tab. 32 – Srovnání nezaměstnanosti v ORP Dačice, Třeboň a Jindřichův Hradec

Měsíc	Jindřichohradecko		Třeboňsko		Dačicko	
	Podíl nezam. %	Evidovaní uchazeči	Podíl nezam. %	Evidovaní uchazeči	Podíl nezam. %	Evidovaní uchazeči
Leden 2016	5,02	1594	4,64	759	6,50	847
Únor 2016	4,83	1533	4,70	769	6,21	808
Březen 2016	4,24	1348	4,30	703	5,43	707
Duben 2016	2,91	924	3,63	594	4,07	530
Květen 2016	2,53	790	3,21	520	3,60	460
Červen 2016	2,23	698	2,80	454	3,38	432
Červenec 2016	2,37	740	2,80	454	3,28	419
Srpen 2016	2,38	743	2,67	433	2,32	424
Září 2016	2,23	697	2,62	425	3,19	408
Říjen 2016	2,14	669	2,77	448	3,25	415
Listopad 2016	2,23	698	2,95	478	3,49	446
Prosinec 2016	3,15	986	3,42	554	5,02	642
Leden 2017	3,94	1233	3,62	587	5,73	733
Únor 2017	3,72	1162	3,54	573	5,56	711
Březen 2017	2,94	919	3,02	489	4,30	550
Duben 2017	1,93	605	2,14	346	3,25	416
Květen 2017	1,61	496	1,71	274	2,70	339
Červen 2017	1,42	438	1,52	243	2,53	318
Červenec 2017	1,43	441	1,63	260	2,60	327

Zdroj: Informační bulletin o situaci na trhu práce v okrese Jindřichův Hradec červenec 2017

Řada rodin vychovávající nezletilé děti se pohybuje na hranici chudoby, jsou zadlužené, obtížně řeší logistiku dopravy do škol a zaměstnání, v horších případech dětem ukazují nesprávné vzory chování (dlouhodobá evidence na ÚP, užívání návykových látek, případně páčání trestné činnosti). Na opačné straně jsou pak rodiny, kde rodiče budují své kariéry a nedokáží harmonizovat pracovní a rodinný život, snaží se nedostatek svého času dětem kompenzovat materiálně nebo finančně.

Oba extrémy mohou vést k výchovným problémům dětí. K těm může docházet v důsledku špatných rodičovských vzorů, nekvalitní výchovy, pohybu v rizikovém prostředí, ale i v důsledku nadbytku materiálních statků a peněz, pocitu nudy a nezájmu rodičů.

Řešení problémů v rodinách spadá do kompetence orgánu sociálně-právní ochrany dětí (OSPOD), výchovnými problémy a trestnou činností u dětí a mladistvých se zabývá kurátor pro děti a mládež. Pro ORP Dačice působí OSPOD a kurátor pro děti a mládež na MěÚ Dačice, odboru sociálních věcí. Pracovníci odboru úzce spolupracují s rodinami, školami, Policií ČR, soudy, neziskovými organizacemi a různými odborníky.

K nejčastějším výchovným problémům patří záškoláctví, neplnění školních povinností, neprospěch, nezájem o vzdělání, kouření, alkohol, užívání návykových látek, ve většině případů marihuany apod. V posledních letech vykazují statistiky kurátora pro děti a mládež zvyšující se počet řešených výchovných problémů. Naopak pozitivním jevem je snížení trestné činnosti mládeže.

V ORP Dačice žilo k 31. 12. 2017 celkem 3 552 osob ve věku 0 – 18 let. K témuž datu evidoval OSPOD MěÚ Dačice celkem 366 případů, kurátor pro děti a mládež 52 klientů. Výkony kurátora pro děti a mládež v roce 2016 popisuje následující tabulka.

Tab. 33 – Problémy řešené kurátorem pro děti a mládež v roce 2016

Agenda	Celkem	z toho	
		děti do 15 let	mladiství
Trestná činnost	5	2	3
Přestupky	1	0	1
Výchovné problémy	62	46	16
Uložená trestní opatření	3	0	3
Uložená výchovná opatření mladistvým	1	0	1
Opatření uložená dětem mladším 15 let	2	2	0

Zdroj: Roční výkaz o výkonu sociálně-právní ochrany dětí za rok 2016

Celkové počty případů řešené OSPOD a kurátorem pro děti a mládež nejsou alarmující, je však nutné vzít v úvahu vzrůstající počet výchovných problémů. Kurátor pro děti a mládež v ORP Dačice v posledních letech zejména upozorňuje na zvyšující se počty kuřáků na základních školách (příčemž jsou zaznamenány i případy na I. stupni), konzumaci alkoholu a v neposlední řadě zkušenost s užitím návykových látek.

Hlavním aktérem prevence i řešení těchto nežádoucích jevů je vždy rodina, až následně se přidávají školy, neziskové organizace, odborné poradny apod. Rodiče by měli svým dětem věnovat dostatek pozornosti, zajímat se o ně, být jim dobrým příkladem i podporou. Bez spolupracující rodiny zможou další instituce jen velmi málo.

1. 6. 1 Sociálně patologické jevy

Všechny školy ve sledovaném území se různou měrou potýkají se sociálně patologickými jevy. Ve školním prostředí je důležitá primární prevence rizikového chování. Oblast primární prevence rizikového chování u žáků je v působnosti Ministerstva školství tělovýchovy a mládeže ČR, zaměřuje se především na záškoláctví, závislostní chování, projevy agresivity, šikanu (stále častěji na kyberšikanu a další rizikové komunikace prostřednictvím multimédií), vandalismus, antisemitismus, xenofobii, sexuální rizikové chování, poruchy příjmu potravy apod.

Školy pravidelně zpracovávají Minimální preventivní program, který je zaměřený na výchovu a vzdělávání žáků ke zdravému životnímu stylu, na rozvoj osobnosti, emočně-sociální rozvoj a komunikační dovednosti. Školní metodik prevence zpracovává Minimální preventivní program na základě preventivní strategie školy. Každý rok je zpracován nový program. V rámci prevence rizikového chování školy spolupracují s pedagogicko-psychologickými poradnami, speciálními pedagogickými centry, pediatri, OSPOD, Policií ČR, Probační a mediační službou ČR, neziskovými organizacemi aj.

Plnění Minimálních preventivních programů je každoročně vyhodnocováno na krajské úrovni, pro ORP Dačice je příslušný Krajský úřad Jihočeského kraje. Oblast prevence rizikového chování na krajské úrovni spadá do kompetence oddělení prevence a humanitních činností, odboru sociálních věcí krajského úřadu. Jihočeský kraj klade důraz především na specifickou primární prevenci. Ta sestává z aktivit a programů, které se specializují na předcházení a minimalizaci výskytu různých forem rizikového chování žáků. Konkrétně se zaměřuje na:

- 1) všeobecnou prevenci – cílí na širší populaci bez předchozího zkoumání rozsahu problému či rizika,
- 2) selektivní prevenci – směřuje na žáky, u kterých lze předpokládat zvýšený výskyt rizikového chování,
- 3) indikovanou prevenci – zaměřuje se na skupiny a jednotlivce, u kterých již byl zaznamenán vyšší výskyt rizikových faktorů chování, vztahových a rodinných problémů, konfliktů ve škole nebo s vrstevníky.

Pro pedagogické pracovníky je zajištěno adekvátní vzdělávání v oblasti prevence rizikového chování. Řada organizací, které toto vzdělávání zajišťují, působí přímo v Jihočeském kraji, pracovníci mohou za vzděláváním dojíždět i do jiných oblastí České republiky.

Problematicke primární prevence se věnuje řada strategických dokumentů. Na národní úrovni jde o Národní strategii primární prevence rizikového chování dětí a mládeže na období 2013 – 2018 a Koncepti podpory mládeže na období 2014 – 2020. Na krajské úrovni jsou to dokumenty Strategie prevence rizikového chování dětí a mládeže a Krajský plán primární prevence rizikového chování Jihočeského kraje na období 2015 – 2017, dále pak Dlouhodobý záměr vzdělávání a rozvoje vzdělávací soustavy v Jihočeském kraji 2016 – 2020.

Tab. 34 – Opatření a cíle prevence rizikového chování u dětí a mládeže v Jihočeském kraji na období 2015 – 2017

Dlouhodobými cíli krajské Strategie a plánu prevence rizikového chování jsou tyto oblasti:	
1	Efektivní primární prevence rizikového chování u dětí a mládeže na území kraje.
2	Zvyšování odborné úrovně poskytovatelů služeb v oblasti primární prevence, podpora vzdělávání a rozvoje vzdělávacích programů v oblasti prevence rizikového chování.
3	Efektivní koordinace aktivit a subjektů zapojených do preventivních aktivit v kraji.
4	Informování veřejnosti v kraji o výskytu rizikového chování a o realizovaných opatřeních.
5	Podpora výzkumu a aktuálního monitoringu výskytu rizikového chování a následná aplikace získaných poznatků v praxi.
Priority:	
1. 1	Udržení stávajícího systému koordinace a metodického vedení prevence rizikového chování u dětí a mládeže v Jihočeském kraji.
1. 2	Zlepšení a vytvoření funkčního systému spolupráce kraje se samosprávami obcí, státními orgány a poskytovateli programů a služeb v oblasti primární prevence.
2. 1	Zvyšování odborné úrovně poskytovatelů služeb v oblasti primární prevence.
3. 1	Zachování grantového programu kraje a jeho rozšíření. Další finanční zdroje.

3. 2	Iniciace navyšování finančních prostředků kraje za účelem zachování kontinuity a stability systému specifické primární prevence rizikového chování.
------	---

Zdroj: Strategie prevence rizikového chování dětí a mládeže a Krajský plán primární prevence rizikového chování Jihočeského kraje za období 2015 - 2017

1. 6. 2 Sociální a další služby zaměřené na děti, mládež a rodiče

Sociální službou se dle zákona č. 108/2006 Sb. o sociálních službách rozumí činnost nebo soubor činností zajišťujících pomoc a podporu osobám za účelem sociálního začlenění nebo prevence sociálního vyloučení. Zmíněný zákon rozlišuje 3 druhy sociálních služeb, a to sociální poradenství, služby sociální péče a služby sociální prevence. Forma poskytování těchto služeb může mít pobytovou, ambulantní nebo terénní formu. Sociální služby jsou poskytovány různým cílovým skupinám, k nejpočetnějším z nich patří senioři, osoby se zdravotním postižením, rodiny s dětmi a osoby ohrožené sociálním vyloučením.

Sociální služby pro rodiny s dětmi pomáhají rodinám, kde je vývoj dítěte ohrožen dlouhodobou krizovou situací nebo zdravotním postižením dítěte.

Na území ORP Dačice probíhá od roku 2007 cyklický proces střednědobého plánování rozvoje sociálních služeb, při kterém se zpracovává strategický dokument Komunitní plán rozvoje sociálních služeb na tříleté období, po jehož uplynutí dochází k aktualizaci a vzniká nový komunitní plán. Každoročně vzniká také Akční plán rozvoje sociálních služeb pro dané území. Pro ORP Dačice byly zpracovány 3 komunitní plány rozvoje sociálních služeb, v současné době se připravuje aktualizace posledního z nich. Město Dačice a pracovníci MěÚ Dačice se opakovaně podílí na plánování sociálních služeb na krajské úrovni.

Během plánování sociálních služeb probíhá monitoring sociálních služeb poskytovaných v daném území, na setkání pracovních skupin se účastní poskytovatelé sociálních služeb, jejich uživatelé a také zástupci samospráv, kteří jsou zadavateli sociálních služeb. Proces vždy zapojuje širokou veřejnost. Analyticky se zpracovávají údaje o dané oblasti, zjišťují se potřeby jednotlivých aktérů. Výsledný komunitní plán obsahuje přehled stávajících poskytovatelů, zabývá se otázkou, zda je potřeba jejich působení zachovat a podpořit, zjišťuje, které sociální služby jsou potřebné, ale pro dané území nezajištěné a nastiňuje směr, kterým by se měla oblast sociálních služeb v následném tříletém období ubírat. Jako vedlejší produkt vzniká katalog poskytovatelů sociálních a doprovodných sociálních služeb určený široké veřejnosti.

Tab. 35 – Sociální služby pro rodiny s dětmi a sociální služby pro děti a mládež užívající návykové látky poskytované na území ORP Dačice

Sociální služba	Poskytovatel/poskytovatelé
Raná péče	I MY, o. p. s., tř. Dr. Edvarda Beneše 286/5, 392 01 Soběslav
	Centrum pro dětský sluch Tamtam, o. p. s., Hábova 1571/22, Praha 13-Stodůlky, 155 00 Praha 515
	Asociace pomáhající lidem s autismem Jižní Čechy, o. s., Jírovcova 1339/43, 370 01 České Budějovice 1
	Středisko rané péče SPRP České Budějovice, Čechova 164/1, 370 01 České Budějovice 1
Sociálně aktivizační služby pro rodiny s dětmi	Pomoc rodinám, z. s., Nová 385, 378 62 Kunžak
	STŘED, z. ú., Husova 189, 676 02 Moravské Budějovice 2
Terénní programy	Metha, z. ú., Pravdova 837, 377 01 Jindřichův Hradec 1
Kontaktní centra	Diecézní charita Brno – Centrum U Větrníku, U Větrníku 862/17, 586 01 Jihlava 1

Zdroj: Registr sociálních služeb

Jedná se většinou o terénní služby, které dojíždějí přímo do rodin. V některých případech mohou mít ambulantní formu, kdy rodiny nebo samy děti docházejí do střediska těchto služeb. Děti a mládež experimentující s návykovými látkami se mohou obracet na sociální služby věnující se problematice závislostí, které jsou v ORP Dačice poskytovány terénní formou, v případě zájmu též ambulantní formou v kontaktním centru.

Kromě sociálních služeb existují různá klubová zařízení nebo centra, která napomáhají socializaci rodin s dětmi, jsou prostorem pro získávání nových poznatků a dovedností, výměnu zkušeností apod.

Tab. 36 – Další služby pro rodiny s dětmi

Služba	Poskytovatel/poskytovatelé
Rodinné centrum	Katolický dům Dačice – rodinné centrum Křižovatka, Masarykova 295/I, 380 01 Dačice
	Slavonická renesanční o. p. s. – rodičovské centrum Zdroj, Na Potoku 629, 378 81 Slavonice
Baby club	DDM Dačice, Antonínská 85, 380 01 Dačice

Zdroj: Vlastní šetření

1. 7 Návaznost na dokončené základní vzdělávání

Ve sledovaném území je dobrá návaznost na dokončené základní vzdělání. Návazné vzdělávání je soustředěno ve městě Dačice.

Pro žáky, kteří nejsou v dalším vzdělávání vyhranění a přejí si získat všeobecné vzdělání, je určeno Gymnázium Dačice. Nabízí osmiletý a čtyřletý studijní obor. Na nižším stupni osmiletého gymnázia pokračují žáci v plnění povinné školní docházky s výrazně posílenou přípravou ve všeobecně vzdělávacích předmětech, na vyšším stupni osmiletého gymnázia a ve čtyřletém gymnáziu dochází k částečné diferenciaci díky volitelným předmětům a maturitním seminářům. Absolventi školy jsou úspěšní v přijímacím řízení na všechny typy vysokých škol, při jejich studiu a následném uplatnění na trhu práce.

Žáci, kteří se chtějí v dalším vzdělávání specializovat, jsou určeny dvě školy, a to Střední škola technická a obchodní Dačice a Střední odborné učiliště zemědělské a služeb Dačice.

Střední škola technická a obchodní Dačice patří v regionu k tradičním centrům odborného vzdělávání s dlouholetou tradicí. Zájemcům o kvalitní vzdělávání s perspektivou dobrého uplatnění na trhu práce nabízí škola pod jednou střešou výběr z širokého spektra studijních a učebních oborů, stupňů a forem vzdělávání. Škola úzce spolupracuje s významnými zaměstnavateli regionu i malými a středními podnikateli. Hlavním vzdělávacím partnerem školy je společnost THK RHYTHM AUTOMOTIVE CZECH a.s., Dačice. Škola nabízí 2 maturitní obory: Ekonomika a podnikání, Mechanik seřizovač, učební obory: Obráběč kovů, Truhlář, Kadeřník, zkrácené jednoleté učební obory: Truhlář, Elektrikář. Je zde možné studovat i nástavbový studijní obor: Podnikání - denní i dálkové.

Střední odborné učiliště zemědělské a služeb Dačice je také školou s dlouholetou tradicí. Nabízí studium v několika učebních oborech, jejichž absolventi najdou dobré uplatnění na pracovním trhu. Vyučované obory: Mechanik opravář motorových vozidel – ŠVP Automechanik; Zedník; Opravář zemědělských strojů; Zemědělec-farmář; Kuchař-číšník – ŠVP Kuchař; Kuchař-číšník – ŠVP Kuchař-číšník; Potravinářská výroba – ŠVP Cukrářská výroba; Opravářské práce. V oboru gastronomie nabízí škola nástavbové studium zakončené maturitní zkouškou.

Absolventi výše uvedených škol mohou dále ve studiu pokračovat nebo hledat pracovní uplatnění. Při uplatnění na trhu práce mají po absolvování středního vzdělávání

výhodu absolventi střední odborné školy a středního odborného učiliště, přehled nejžádanějších profesí v okrese Jindřichův Hradec uvádí následující tabulka.

Tab. 37 – Nejžádanější profese v okrese Jindřichův Hradec

Název profese	Počet míst
Montážní dělníci výrobků z kovů	103
Kuchaři, šéfkuchaři, pomocní kuchaři	62
Řidiči autobusů v dálkové přepravě osob	55
Obsluha šicích a vyšívacích strojů	50
Číšníci, servírky	49
Svářeči	47
Montážní dělníci mechanických zařízení	34
Skladníci, obsluha manipulačních vozíků	33
Uklízeči a pomocníci, ostatní uklízeči a pomocníci	33
Prodavači	31
Švadleny, šičky, vyšívačky	31
Pracovníci ostražky, vrátní, strážní	24
Horníci v dolech jiných než uhelných a rudných, kamenolamači	24
Seřizovači a obsluha ostatních obráběcích strojů	22
Pomocní, manipulační dělníci ve výrobě	22
Strojírenští technici	19
Řidiči nákladních automobilů, tahačů a speciálních vozů	18
Lékaři, zubní lékaři, veterinární lékaři	15
Chovatelé hospodářských zvířat	15
Tiskaři	15
Traktoristé a obsluha zemědělských strojů	15
Seřizovači a obsluha číslicově řízených strojů	14

Zdroj: Informační bulletin o situaci na trhu práce v okrese Jindřichův Hradec červenec 2017

2 Specifická část analýzy a východiska pro strategickou část

Pro zpracování MAP byla v souladu s jeho zaměřením analyzována data, poznatky vlastních šetření a výstupy jednání pracovních skupin týkající se především předškolního, základního, zájmového a neformálního vzdělávání na území ORP Dačice. Dále byla analyzována témata, která mají úzkou souvislost se vzděláváním dětí a žáků do 15 let věku ve sledovaném území. MAP pro ORP Dačice je provázán s KAP pro Jihočeský kraj.

Tato část je věnována vymezení prioritních oblastí rozvoje vzdělávání v ORP Dačice, dále předkládá SWOT 3 analýzu prioritních oblastí rozvoje a příslušných opatření MAP na daném území.

2. 1 Vymezení prioritních oblastí rozvoje

Při tvorbě Strategického rámce místního akčního plánování rozvoje vzdělávání pro ORP Dačice byly pracovními skupinami stanoveny priority a cíle, které přehledně uvádí následující tabulka.

Tab. 38 – Přehled priorit a cílů

Priorita 1	Udržení dostupnosti a zkvalitnění předškolního vzdělávání
Cíl 1. 1	Zajištění dostupnosti předškolního vzdělávání odpovídající potřebám území
Cíl 1. 2	Zvyšování kvality předškolního vzdělávání
Cíl 1. 3	Spolupráce aktérů v oblasti vzdělávání
Cíl 1. 4	Všeobecná podpora předškolního vzdělávání
Priorita 2	Udržení dostupnosti a zkvalitnění základního vzdělávání
Cíl 2. 1	Zajištění dostupnosti základních škol odpovídající potřebám území
Cíl 2. 2	Zvyšování kvality základního vzdělávání
Cíl 2. 3	Spolupráce aktérů v oblasti vzdělávání
Cíl 2. 4	Všeobecná podpora základního vzdělávání
Priorita 3	Rozvoj a zkvalitnění neformálního a zájmového vzdělávání
Cíl 3. 1	Rozvoj a zkvalitnění zájmového vzdělávání
Cíl 3. 2	Rozvoj a zkvalitnění neformálního vzdělávání
Cíl 3. 3	Spolupráce aktérů v oblasti vzdělávání
Cíl 3. 4	Všeobecná podpora neformálního a zájmového vzdělávání

Zdroj: Strategický rámec místního akčního plánování rozvoje vzdělávání pro ORP Dačice

2. 2 SWOT 3 analýza k povinným opatřením MŠ ORP Dačice

Podpora inkluzivního/společného vzdělávání

Silné stránky	Slabé stránky
<ul style="list-style-type: none"> • Schopnost přijmout ke vzdělávání všechny děti bez rozdílu (včetně dětí s odlišným kulturním prostředím, sociálním znevýhodněním, cizince, děti se SVP apod.) • Realizace pedagogické diagnostiky dětí, vyhodnocování jejich výsledků a v souladu s nimi volba forem a metody výuky, resp. kroky další péče o děti • Dovednost komunikovat s dětmi, rodiči i pedagogy, vnímání jejich potřeb a systematické rozvíjení školní kultury, bezpečné a otevřené klima školy 	<ul style="list-style-type: none"> • Dětem se SVP zajišťování účasti na aktivitách nad rámec školní práce (aktivity směřující k rozvoji dovedností, schopností a postojů dítěte) • Bezbariérovost škol • Spolupráce pedagogů, navázání vztahů s místními a regionálními školami různých úrovní
Příležitosti	Hrozby
<ul style="list-style-type: none"> • Dostatek příležitostí ke vzdělávání v oblasti inkluze/společného vzdělávání pro pedagogy • Úprava organizace a průběhu vzdělávání v souladu s potřebami dětí se SVP, spolupráce při naplňování vzdělávacích potřeb dětí, vhodné přizpůsobení obsahu vzdělávání, upravení forem a metody vzdělávání a nastavení různé úrovně obtížnosti v souladu se specifiky a potřebami dětí tak, aby bylo dosaženo a využito maximálních možností vzdělávaného dítěte • Tvorba systému podpory pro děti se SVP (vybavení kompenzačními/speciálními pomůckami, využívání služeb asistenta pedagoga atd.) 	<ul style="list-style-type: none"> • Nedostatečné finanční zajištění personálních nákladů na práci s heterogenními skupinami dětí (např. asistentů pedagoga, pedagogických i nepedagogických pracovníků) • Velký počet dětí ve třídách • Učitelé nevnímají tvořivým způsobem rozdíly mezi dětmi jako zdroj zkušeností a příležitost k vlastnímu seberozvoji

2. 3 SWOT 3 analýza k povinným opatřením ZŠ ORP Dačice

Podpora inkluzivního/společného vzdělávání

Silné stránky	Slabé stránky
<ul style="list-style-type: none"> • Ke vzdělávání jsou přijímány všechny děti bez rozdílu, učí se uvědomovat si práva a povinnosti (vina, trest, spravedlnost, Úmluva o právech dítěte) • Dovednost komunikovat s žáky, rodiči i pedagogy, vnímat jejich potřeby a systematicky rozvíjet školní kulturu, bezpečné a otevřené klima školy • Schopnost vyučujících spolupracovat při naplňování vzdělávacích potřeb žáků (např. společnými poradami týkajícími se vzdělávání žáků) 	<ul style="list-style-type: none"> • Nedostatečná bezbariérovost • Nedostatečná odborná připravenost pedagogů na inkluzi (nejsou speciální pedagogové, informace) • Neposkytování výuky českého jazyka pro cizince
Příležitosti	Hrozby
<ul style="list-style-type: none"> • Navázání vztahů zaměstnanců s místními a regionálními školami různých úrovní (společné diskuze, sdílení dobré praxe, akce pro jiné školy nebo s jinými školami) • Vytváření podmínek pro realizaci inkluzivních principů ve vzdělávání na škole (zajišťování odborné, materiální a finanční podpory, dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků) • Realizace kvalitní pedagogické diagnostiky žáků, vyhodnocování jejích výsledků a v souladu s nimi volba formy a metody výuky, resp. kroky další péče o žáky, využívání popisné slovní zpětné vazby, vytváření prostoru k sebehodnocení žáka a k rozvoji jeho motivace ke vzdělávání 	<ul style="list-style-type: none"> • Nedostatečné finanční zajištění personálních nákladů na práci s heterogenními skupinami dětí (např. asistentů pedagoga, pedagogických i nepedagogických pracovníků) • Demotivace učitelů (učitelé nevnímají tvořivým způsobem rozdíly mezi žáky jako zdroj zkušeností a příležitost k vlastnímu seberozvoji) • Pedagogové neumí spolupracovat ve výuce s dalšími pedagogickými pracovníky (asistent pedagoga, další pedagog) ani s nepedagogickými pracovníky

Rozvoj čtenářské gramotnosti

Silné stránky	Slabé stránky
<ul style="list-style-type: none"> • Podpora základní znalosti a dovednosti, základní práce s textem (od prostého porozumění textu k vyhledávání titulů v knihovně podle potřeb žáků) • Dostatečné využívání knihoven (školní, místní) přístupných podle potřeb žáků • Realizace čtenářských kroužků či jiných pravidelných mimoškolních aktivit na podporu a rozvoj ČTGR, realizace mimo výukové akce pro žáky na podporu ČTGR a zvýšení motivace (např. projektové dny, realizace autorských čtení, výstavy knih) 	<ul style="list-style-type: none"> • Nepravidelné nákupy aktuální beletrie a další literatury, multimédií pro rozvoj ČTGR na I. i II. stupni ZŠ • Nedostatečná spolupráce v oblasti rozvoje čtenářství s rodiči • Vzdělávání pedagogů v oblasti ČTGR
Příležitosti	Hrozby
<ul style="list-style-type: none"> • Podpora individuální práce s žáky s mimořádným zájmem o literaturu, tvůrčí psaní atp. • Využívání interaktivních médií, informační a komunikační technologie v oblasti rozvoje čtenářské gramotnosti • Sdílení dobré praxe v oblasti rozvoje čtenářské gramotnosti mezi sebou i s učiteli z jiných škol 	<ul style="list-style-type: none"> • Nedostatek stabilní finanční podpory pro rozvoj příslušné gramotnosti (k personálnímu zajištění pedagogického dozoru koutků, volně otevřených učeben, k možnému půlení hodin) • Nedostatečné technické a materiální zabezpečení v oblasti čtenářské gramotnosti např. pro vystavování prací žáků (i audiovizuální techniky) • Nedostatek stabilní finanční podpory pro rozvoj příslušné gramotnosti (k inovaci a výměně učebních pomůcek k rozvoji gramotností, k zajištění dostatečného počtu těchto pomůcek apod.)

Rozvoj matematické gramotnosti

Silné stránky	Slabé stránky
<ul style="list-style-type: none"> • Dostatečné technické a materiální zabezpečení pro rozvoj MAGR • Podpora individuální práce s žáky s mimořádným zájmem o matematiku • Využívání interaktivních médií, informační a komunikační technologie v MAGR 	<ul style="list-style-type: none"> • Mimo výuku nejsou realizovány akce pro žáky na podporu MAGR a zvýšení motivace • Nedostatečná spolupráce v oblasti MAGR s rodiči • Nepravidelné nákupy aktuální literatury, multimédií pro rozvoj MAGR na I. i II. stupni ZŠ
Příležitosti	Hrozby
<ul style="list-style-type: none"> • Vzdělávání učitelů I. i II. stupně v oblasti MAGR • Využívání poznatků v praxi a sdílení dobré praxe v oblasti matematické gramotnosti mezi sebou i s učiteli z jiných škol • Podpora matematického myšlení u žáků 	<ul style="list-style-type: none"> • Nedostatek stabilní finanční podpory pro rozvoj příslušné gramotnosti (k personálnímu zajištění pedagogického dozoru koutků, volně otevřených učeben, k možnému půlení hodin, k inovaci a výměně učebních pomůcek k rozvoji MAGR, k zajištění dostatečného počtu těchto pomůcek ...) • Nedostatečné materiálně technické podmínky pro rozvoj v příslušné oblasti gramotnosti mimo školu (exkurze, výstavy, tematické programy apod.) a nedostatečná časová dotace pro rozvoj mimo výuku • Nedostatek příležitostí pro další vzdělávání vyučujících v oblasti rozvoje gramotnosti